

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra slavistiky

Sekce polské filologie

studijní rok 2010/2011

**SÁGA O ZAKLÍNAČI ANDRZEJE SAPKOWSKÉHO A JEJÍ ČESKÝ
PŘEKLAD.
(Komparativní studie).**

**The Witcher Saga by Andrzej Sapkowski and Its Czech Translation.
(Comparative Study).**

Bakalářská diplomová práce

Autorka práce: Iva Žůrková, obor polská a francouzská filologie

Vedoucí práce: Mgr. Jan Jeništa

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškerou literaturu a citace, které v ní jsou použity.

V Olomouci dne 29. 6. 2011

Děkuji Mgr. Janu Jenišтови za cenné připomínky a rady k mé diplomové práci, za trpělivost a pevné nervy a za metodologické vedení během konzultací této práce.

OBSAH

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE	1
OBSAH	4
1. ÚVOD	5
2. OBECNĚ O FANTASTICE A FANTASY	6
2.1. FANTASTIKA	6
2.2. FANTASY	7
2.2.1. <i>Podžánry fantasy</i>	10
3. ANDRZEJ SAPKOWSKI A JEHO DÍLO	13
3.1. ŽIVOT A TVORBA	13
3.2. SÁGA O ZAKLÍNAČI.....	15
3.3. INSPIROVÁNO ZAKLÍNAČEM	18
4. KONKRÉTNÍ PŘEKLADATELSKÁ ŘEŠENÍ	20
4.1. TEORETICKÝ ÚVOD S PŘÍKLADY	20
4.1.1. <i>Lexikální transformace</i>	20
4.1.2. <i>Gramatické transformace</i>	22
4.1.3. <i>Lexikálně-gramatické transformace</i>	23
4.2. PŘEKLAD JMEN.....	25
5. INSPIRACE V DÍLE A. SAPKOWSKÉHO	30
5.1. ARTUŠOVSKÁ LEGENDA A VELŠTINA	30
5.2. SEVERSKÁ MYTOLOGIE	31
5.3. FRANCOUZŠTINA A ITALŠTINA	32
5.4. TOPONYMA	33
5.5. ANTOPONYMA	34
5.6. ROSTLINY A ŽIVOČICHOVÉ	34
6. ZÁVĚR	36
PŘÍLOHY	37
BIBLIOGRAFIE	48
ABSTRACT	50
STRESZCZENIE	50
ANOTACE	51

1. ÚVOD

Sága o Zaklínači je velmi populární pentalogie, kterou napsal polský spisovatel Andrzej Sapkowski. Fantastický příběh o zaklínači Geraltovi a princezně Ciri je podán velmi čtivým způsobem a získal si příznivce po celém světě. Mnoho z nich přirovnává Sapkovského k Tolkienovi, který je považován za zakladatele žánru fantasy.

V první kapitole se zaměříme na žánr fantasy, který bývá často opomíjen. V dnešní době se tento žánr vymanil ze stereotypu, kdy byl považován za “brakovou literaturu”, a stal se žánrem oblíbeným a uznávaným. Zmíníme se zde nejen o jeho hlavních představitelích, ale také o podžánrech a původu, který je úzce spojen s pohádkami, legendami, utopistickými myšlenkami atd. Dále si představíme Andrzeje Sapkovského, který svým dílem *Zaklínač* přispěl k rozvoji slovanské i světové fantasy. Na motivy *Zaklínače* vznikly počítačové hry, které si získaly velkou popularitu, což se nedá říci o seriálu a stejnojmenném filmu.

V další části se budeme zabývat vlastními jmény. Nejprve budeme na příkladech demonstrovat teoretické poznatky z oblasti translatologie a podíváme se, jaké metody překladatel použil. Poté se zaměříme na původ názvů a pokusíme se vysvětlit, odkud Sapkowski čerpal inspiraci k jejich tvorbě.

2. OBECNĚ O FANTASTICE A FANTASY

2.1. Fantastika

Fantastika i fantasy jsou názvy odvozené od slova fantazie. Slovo fantazie, či fantazie, pochází z řeckého fantasma a znamená obraz, vidění, ale taky přelud či výmysl. Ve *Slovníku cizích slov* se u hesla fantazie uvádí „obrazotvornost, představivost; blouznivý nápad; smyšlenka, výmysl“¹.

„Fantazírování - rozkládal starý J. R. R. - je přirozenou tendencí v psychickém vývoji člověka. Fantazírování neuráží rozum, neškodí mu, nezamlžuje pravdu a nekálí touhu po poznání. Naopak, čím živější a pronikavější rozum je, tím krásnější fantazie je schopen tvořit.“²

Pojem fantastika zahrnuje především fantasy, vědeckofantastickou literaturu (science fiction) a horor a jejich podžánry, např. steampunk, hrdinská fantasy, science fantasy, kyberpunk a mnoho dalších. Někdy se sem řadí i pohádky, utopie, mýty a jiné žánry s mysteriózním dějem. A právě díky *Utopii* Thomase Mora se za počátky fantastiky považuje 16. století (*Utopie* vyšla v roce 1516). Největšího rozmachu však dosáhla na konci 19. a počátku 20. století a vzhledem k množství titulů s touto tematikou, které nám dnes nabízí knižní trh, můžeme soudit, že oblíbenost fantastiky nijak neklesá ani v současnosti.

Všechny žánry však spojuje právě fantazie. Děj příběhu, ve kterém se objevují nadpřirozené bytosti (např. elfové, draci, trpaslíci, kentauři atd.) a probíhají nevysvětlitelné úkazy, se většinou odehrává v imaginárním světě. Spisovatel jej však popisuje tak detailně a přesvědčivě, že se díky tomu čtenář dostane do jiných, fantastických krajů a snadněji uvěří, že děj je skutečný a odehrává se na konkrétním místě. Dalším charakteristickým rysem, který bývá přisuzován všem žánrům fantastiky, je výrazné rozlišení dobra a zla, což je rys převzatý z pohádek, a můžeme si být jisti spojitostí mezi těmito dvěma žánry.

„Fantastická literatura v užším slova smyslu je příběhem, kde je přítomen prvek nadpřirozena (magie, spiritismu apod.). Patří sem i jakýkoliv horor, v němž má hrůza nadpřirozený původ. V širším slova smyslu zahrnuje i veškerá SF díla a

---

¹ Viz <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=fantazie&typ=0>, cit. 28. 6. 2011.

² SAPKOWSKI, A., *V šedých horách zlato není aneb hrst úvah o literatuře fantasy*, http://www.sapkowski.cz/v_sedych_horach_zlato_neni.asp, 1992, cit. 22. 5. 2011.

označuje literaturu, jejíž děj vybočuje z rámce nám známé reality.“³ píše Ivan Adamovič a vidí tedy ve fantastice hlavně tajemné a nadpřirozené prvky. Tzvetan Todorov má zase jiný pohled na danou problematiku. Podle tohoto literárního teoretika je fantastika pouze moment váhání. Okamžik, kdy čtenář neví, jestli je to pravda nebo výmysl, skutečnost nebo jen iluze. Tzvetan Todorov ve svém díle *Úvod do fantastické literatury* píše:

„Fantastično vyžaduje splnění tří podmínek. Nejprve je třeba, aby text nutil čtenáře považovat svět postav za svět živých osob a nutil ho váhat mezi přirozeným a nadpřirozeným vysvětlením připomínaných událostí. Dále toto váhání může pociťovat i sama postava (...). Nakonec záleží na tom, aby si čtenář osvojil určitý postoj k textu: bude odmítat stejně tak alegorickou jako „básnickou“ interpretaci.“⁴

„Od prvních jeskynních maleb a od prvních mýtů šla fantazie člověka ruku v ruce s jeho zájmy praktickými a s jeho znalostmi o světě.“⁵

Už v pravěku lidé používali fantazii. Přírodní jevy, které nebyli schopni nijak vysvětlit, začali přisuzovat nadpřirozeným bytostem, vyšším silám, bohům. V této době bylo však fantastično považováno za realitu. Tím, že nevěděli, odkud se bere déšť, blesk či hrom, vytvořili si svou vlastní pravdu a mýty. Až později lidé začali vysvětlovat přírodní jevy fyzikálními a jinými vědami. A s tímto rozvojem vědy a techniky vznikl nový literární žánr spadající pod fantastiku, a to vědeckofantastická literatura neboli sci-fi.

2.2. Fantasy

Jak už bylo zmíněno výše, žánr fantasy spadá pod všeobecný pojem fantastika. Kořeny fantasy bychom mohli hledat v pohádkách, rytířských eposech a mytologii. Za pravé počátky fantasy se spíše považuje polovina 20. století., kdy se objevila v takové podobě, v jaké ji známe dodnes (čili moderní fantasy). Důležitým prvkem ve fantasy je magie, kouzla a čáry. Děj ve fantasy se velmi často odehrává v dávné minulosti či ve středověku, častěji však ve zcela jiném, imaginárním světě, který se této epoše pouze podobá. V dnešní době se však můžeme setkat i s fantasy odehrávající se v současném, skutečném světě.

---

³ ADAMOVIČ, I., *Slovník české literární fantastiky a science fiction*, Praha 1995, str. 6.

⁴ TODOROV, T., *Úvod do fantastické literatury*, Praha 2010, str. 32.

⁵ GENČICOVÁ, M., *Vědeckofantastická literatura*, Praha 1980, str. 89.

Pojmy fantasy a sci-fi se někdy mylně zaměňují. Přestože mají tyto dva žánry společné kořeny, rysy a jsou zastřešeny jedním názvem fantastika, je mezi nimi velký rozdíl a málokterý fanoušek jednoho či druhého žánru by nám tuto záměnu odpustil. Hlavní rozdíl mezi těmito dvěma žánry je v tom, že zatímco v science fiction je hojně využíváno vědy, techniky a moderní technologie, ve fantasy dominuje magie.⁶

V *Encyklopedii literárních žánrů* můžeme číst:

„Zatímco sci-fi čerpá z oblasti motivů vědeckých, zaměřuje se na techniku, budoucnost a racionální spekulaci, fantasy staví proti racionalismu citovost a pohádkovost, místo techniky se soustřeďuje na magii a mystiku.“⁷

Za „otce fantasy“ se považuje J. R. R. Tolkien⁸ se svým dílem *Hobit* z roku 1937 a následnou trilogií *Pán prstenů*⁹ (z let 1937–1949). Tolkien odstartoval tzv. „boom“ fantasy v celém světě. Svým dílem nadchl všechny generace a dnes s ním srovnáváme jeho následovníky. „Skalní fanoušci“ Tolkienovy tvorby často zastávají názor, že všichni ostatní autoři se jej pouze snaží napodobit. I sám Sapkowski tvrdí:

„Mistr Tolkien se svezl po artušovském archetypu jak donský kozák po stepi. Ale co - byl První a Velký. Kdo se později vydal stejnou archetypickou stopou, dostal nálepkou napodobitel. K dobru je třeba Mistru Tolkienovi připsat, že řečený archetyp využil tak znamenitě, vložil do jeho přetvoření v příběh pochopitelný současníkům tolik dřiny, že... stvořil vlastní archetyp, archetyp Tolkiena.“¹⁰

Ano, někde a někdo s tím začít musí. V tomto případě to byl Tolkien a stvořil dílo, které nebude zapomenuto, i když v něm Sapkowski vidí jen brilantně napodobenou legendu.

Jak už jsme zmínili výše, fantasy je žánr spojený s pohádkami. A stejně jako lidé čtou pohádky, stejně tak čtou fantasy. Je to forma odpočinku a útěku z reálného světa. Sapkowski ve své úvaze píše:

„Čtenář začíná chápat a cítit vzrůstající touhu utéct z té hnusné a děsivé každodennosti, od panující bezduchosti a necitu, od odcizení. Chce utéct před

---

⁶ „Obecně se rozdíl chápe tak, že „sci-fi“ je podřízena racionálnímu myšlení a užívá vědeckých a technických motivů. Naproti tomu „fantasy“ je hrou volné fantazie.“ - GENČICOVÁ, M., *Vědeckofantastický literatúra*, 1980, str. 51.

⁷ MOCNÁ, D. – PETERKA, J., *Encyklopedie literárních žánrů*, Praha Litomyšl, 2004, str. 187 – 188.

⁸ JOHN RONALD REUEL TOLKIEN (3. 1. 1892 – 2. 9. 1973) – anglický spisovatel, který je považován za „otce fantasy“, proslavil se svou trilogií *Pán prstenů*.

⁹ Tolkien psal *Pána Prstenů* s přestávkami od roku 1937 do roku 1949, hlavně však v období 2. světové války, první vydání je až z roku 1954.

¹⁰ SAPKOWSKI, A., *V šedých horách zlato není aneb hrst úvah o literatuře fantasy*, http://www.sapkowski.cz/v_sedych_horach_zlato_neni.asp, 1992, cit. 22. 5. 2011.

„pokrokem“, protože už to není pokrok, nýbrž „Road to the Hell“. Sejit z té cesty alespoň na několik chvil, ponořit se do četby, utéct do Země Nikdy-nikdy. Aby po boku věrných druhů svedl boj se Silami temnot, neboť tyto Síly temnot, tento Mordor, který na stránkách příběhu ohrožuje fantastický svět, symbolizuje a zosobňuje ty síly, které v reálném světě ohrožují individualitu - a snění.“¹¹

V jednom rozhovoru Sapkowski říká:

„Fantasy je literaturou snů. V dnešních smutných časech vzrůstá poptávka po snech. Po té troše romantiky, lyriky, melancholie. A jestli se to autorovi podaří, čtenář pak může v četbě najít - kromě eskapických snů - i něco k zamyšlení.“¹²

Lidé čtou fantasy, kde se z nich mohou stát hrdinové, kde mohou porazit Zlo a kde vše dobře dopadne. Tak je tomu vždy. Lidé chtějí na chvíli utéct z reality, která bývá zlá a krutá, ale se kterou oni sami nic nenadělají. Ve své fantazii však Zlo porázejí denně. Hrají si na hrdiny a dost možná jim postavy a fantasy příběhy dodávají odvalu a jsou pro ně jistým vzorem. V Sapkovského Zaklínači je to např. dobrá čarodějka Yennefer, přímý zaklínač Geralt, hodný rytíř Cahir, věrní a kolegiální trpaslíci. Stejně jako hledají děti své vzory v pohádkách, mohou je později nacházet i ve fantasy. Je to literatura, při které si můžeme odpočinout, ale která nás také obohatí o moudré myšlenky a rady.

A tak se fantasy literatura stala natolik oblíbenou, že filmové ztvárnění *Pána Prstenů* získalo dokonce několik Oscarů. V té době to v Polsku bylo nemyslitelné, protože ještě nepovažovali fantasy žánr za dostatečně reprezentativní či „vznešený“. Ale časy se mění a z fantasy, pohádkového žánru pro děti, se stal žánr ceněný a oceňovaný, který není brán na lehkou váhu¹³.

Po J. R. R. Tolkienovi následovali další autoři. C. S. Lewis se svými *Letopisy Narnie*, které už byly také zfilmovány, Roger Zelazny, americký spisovatel, který napsal desetidílnou sérii *Amber*, Terry Pratchett, který stále píše nové a nové knihy humorné fantasy ze *Zeměplochy*, ruský spisovatel Sergej Vasiljevič Lukjanenko, který se proslavil svými *Hlídkami* z prostředí soudobé Moskvy a mnoho dalších, mezi

---

¹¹ SAPKOWSKI, A., *V šedých horách zlato není aneb hrst úvah o literatuře fantasy*, http://www.sapkowski.cz/v_sedych_horach_zlato_neni.asp, 1992, cit. 22. 5. 2011.

¹² Rozhovor je možné přečíst si na <http://mdia0128.www3.50megs.com/Sapek/iview02.htm#rozhovor1>, cit. 21. 5. 2011.

¹³ „Fantasy je jak sopka Eyjafjöll – dlouho o ní nikdo nevěděl, ale pak ji náhle všichni respektují.“ - KAMBERSKÝ, P., *Paradigma šťastného konce*, *Lidové noviny* (22. května 2010), rozhovor je možné přečíst si na internetových stránkách http://www.lidovky.cz/paradigma-dobrehu-konce-je-mi-protivne-dx9-/ln_noviny.asp?c=A100522_000076_ln_noviny_sko&klic=237095&mes=100522_0, cit. 10. 4. 2011.

nimi i Andrzej Sapkowski, nekorunovaný král polské fantasy. Mezi tvůrci fantasy se postupem času začaly víc a více objevovat i ženy a Sapkowski v tom vidí trend moderní fantasy. Jmenujme alespoň Marion Zimmer Bradleyovou známou díky svému cyklu o Avalonu, Ursulu Le Guinovou, která je považována za jednu z nejlepších sci-fi a fantasy autorek a v Čechách je od ní velmi oblíbený cyklus příběhů ze *Zeměmoří*, Tanith Leeovou, která se věnovala různým subžánrům fantasy (pro děti, gothic fantasy atd.), Patricii McKillipovou, která už v roce 1975 získala World Fantasy Award za svůj román *The Forgotten Beasts of Eld*, čímž se zařadila mezi nejlepší autory moderní fantasy, a nesmíme zapomenout na J. K. Rowlingovou, jejíž *Harry Potter* se stal bestsellerem a přinesl jí velkou popularitu.

Fantasy je žánr, který nepřestává být populární. Právě naopak. V dnešní době, kdy je v tvorbě možné téměř cokoli, dochází k prolínání různých žánrů a podžánrů, čímž vznikají další a další možnosti. Fantazii se meze nekladou a proto jen těžko spisovatelům dojdou nápady. Do svých děl se navíc snaží přidat vážné úvahy i aktuální události, které čtenářům servírují na pozadí fantastických příběhů. Přesto vidí Sapkowski budoucnost fantasy skepticky.

Ve své úvaze *V šedých horách zlato není aneb hrst úvah o literatuře fantasy* píše Sapkowski i o polské fantasy. Podle něj je fantasy v Polsku záležitostí mladých autorů – mladých a nezkušených. Problém vidí hlavně v tom, že neznají kánon a metodu psaní fantasy. Proto je polská fantasy plná jen „Hloupých Honzů“, mláčení „hlava nehlava“ či laciných sexuálních scén a to vše popsáno infantilním způsobem. Ale protože polský čtenář není nijak náročný, tento typ fantasy slaví úspěch, nad čímž si Sapkowski jen povzdychne. Právě taková díla totiž způsobila, že žánr fantasy byl zařazen, jak tvrdí Sapkowski v jednom rozhovoru¹⁴, „do škatulky literatury pro kretény“. Dnes je tomu už jinak a sám Andrzej Sapkowski se ocitl ve školních čítankách.

2.2.1. Podžánry fantasy

Jak už bylo zmíněno výše, žánr fantasy se stále vyvíjí a fantazii se meze nekladou. Autoři se snaží přinést čtenářům něco nového a tak vznikají nové a nové podžánry. Velmi často se stává, že dílo není možné řadit pouze pod jeden podžánr.

---

¹⁴ Rozhovor je možné přečíst si na internetových stránkách <http://mdia0128.www3.50megs.com/Sapek/iview02.htm#rozhovor1>.

Různé zdroje uvádějí různé podžánry fantasy. Někdy je jich více, jindy méně. Dosud nevyšla žádná encyklopedie, ve které bychom se mohli dočíst přesné definice jednotlivých podžánrů ani jejich přesný počet. Andrzej Sapkowski tuto problematiku nastínil ve svém díle *Rukopis nalezený v Dračí jeskyni (Rękopis znaleziony w Smoczej Jaskini*, v Polsku vyšel v roce 2001).

Podle *Encyklopedie literárních žánrů*¹⁵ během existence žánru fantasy vznikly tři základní podžánry. První je epická fantasy, která čerpá především ze středověkých legend, děj bývá velmi dobře propracován a často se objevuje i více dějových linií. Druhý je nazván hrdinskou fantasy, heroic fantasy nebo též sword and sorcery, což znamená meč a magie, který vychází z hrdinského mýtu. Třetí a poslední je v *Encyklopedii* jmenovaná science fantasy, ve které se míchají prvky fantastické s vědeckými a tento subžánr stojí na pomezí mezi fantasy literaturou a science fiction. Existují však i díla, ve kterých autoři používají nové prvky a vytvářejí tak nové specifické subžánry např. dark fantasy, satirickou fantasy apod.

Seznam a hlavní rysy podžánrů fantasy:

Epická fantasy – hlavní hrdina je obyčejný člověk, který se dostane do neobyčejné situace a musí splnit své poslání, jinak jeho svět bude zničen. Pomáhají mu při tom jeho přátelé, na závěr však hrdina zůstává sám a je jen na něm, aby dokončil svůj úkol. Často bývá slučována s vysokou fantasy.

Historická fantasy – děj se odehrává v naší minulosti nebo světě, který je velmi blízký středověku či starověku, můžeme zde najít historické události, které se opravdu staly nebo osoby, které žily, nebo se může jednat i o skutečné dějiny převyprávěné s fantastickými prvky.

Hrdinská fantasy – příběh je založen na postavě mužského hrdiny, který vládne velkou fyzickou silou, často má před sebou různé úkoly, musí získat magický předmět a zachránit svět.

Komická fantasy – jedná se o humornou či satirickou fantasy, může parodovat vážné podžánry fantasy nebo humorně vyprávět fantastické příběhy.

Meč a magie (Sword and sorcery) – podžánr velmi podobný hrdinské fantasy, ale není zde tak výrazný boj mezi dobrem a zlem, hrdina není předurčen ke spasení světa, ale zažívá různá menší dobrodružství a vše, co dělá, dělá pro vlastní prospěch.

---

¹⁵ MOCNÁ, D. – PETERKA, J., *Encyklopedie literárních žánrů*, Praha Litomyšl, 2004.

Současná fantasy – fantasy zasazená do současného prostředí, ve které se objevují magické prvky, stvoření skrývající se před obyčejnými lidmi, kteří o nich nemají tušení.

Mýtická fantasy – fantasy, ve které se objevují prvky a symboly z mytologie a folklóru, ale děj se odehrává v reálném světě.

Romantická fantasy – tento podžánr je populární převážně u ženských autorek, na pozadí fantastického světa můžeme pozorovat vyvíjející se milostný vztah mezi hrdiny, ženy v tomto díle mohou být emancipované čarodějnice a bojovnice a v díle můžeme najít prvky feminizmu.

Science fantasy – podžánry na pomezí sci-fi a fantasy, moderní techniky je zde využíváno lidmi ze středověku a dávných civilizací, prolínají se zde prvky sci-fi jako jsou vesmírné cesty s prvky fantasy např. draky, kouzly atd.

Steampunk – fantasy zasazená do viktoriánského období, důležitým prvkem je parní technologii¹⁶ a mimo ni i prvky nadpřirozené a magické.

Temná fantasy (Dark fantasy) – jedná se o fantasy s prvky hororu, často zde vystupují upíři, vlkodlaci nebo mumie, pesimistická, násilná a temná atmosféra vyvolává ve čtenáři strach.

Urban fantasy – podžánr velmi podobný současné fantasy, kde je však kladen důraz na město a městské prostředí.

Vysoká fantasy – je zde zakódováno morální poslání, v příběhu můžeme pozorovat válku mezi dobrem a zlem, objevují se tu králové, rytíři, hrady jako ze středověku a velmi často existuje mapa tohoto světa, rodokmeny nebo jazyky bytostí zde žijících.¹⁷

Kromě těchto vyjmenovaných podžánrů existují i další, některé jsou uznávány za samostatný podžánr, jiné jsou podžánry podžánrů. Důležité je, že každý má na tuto problematiku trochu jiný pohled a je tedy na každém čtenáři, jaká klasifikace je mu nejbližší.

---

¹⁶ Název odvozen od anglického „steam“, což znamená „pára“.

¹⁷ Více informací je možné najít na internetových stránkách <http://www.sfwriterstoolkit.com/fantasy-sub-genres/> nebo <http://www.cuebon.com/ewriters/Fsubgenres.html>.

3. ANDRZEJ SAPKOWSKI A JEHO DÍLO

3.1. Život a tvorba

Andrzej Sapkowski, narozený dne 21. 6. 1948 v Lodži, je dnes asi nejznámější polský, slovanský ne-li přímo světový autor píšící fantasy. Jeho díla byla přeložena do mnoha světových jazyků (češtiny, slovenštiny, němčiny, ruštiny, ukrajinštiny, litevštiny, angličtiny, španělštiny, portugalštiny, francouzštiny a finštiny). Nikdy však nepomyslel na to, že by se stal spisovatelem. Nejdříve vystudoval vysokou školu, začal pracovat v zahraniční firmě a díky své znalosti jazyků cestoval do zahraničí a začal překládat do polštiny. Právě v zahraničí se seznámil s mnoha kanonickými díly žánru fantasy, která v té době ještě nebyla přeložena do polštiny. Tak získal velký přehled o tomto žánru a pomalu se stal jeho znalcem. V časopise *Fantastyka* se už v roce 1983 objevil jeho překlad povídky od Cyrila M. Kornblutha¹⁸ *The Words of Guru* (*Słowa Guru*¹⁹). Pokračoval překlady Zelazného, Aldisse nebo Leibera²⁰. O dva roky později, v březnu roku 1985, se v tomto časopise objevila literární soutěž, kam Sapkowski zaslal svou fantasy povídku *Zaklínač* (*Wiedźmin*). Čekání na výsledky bylo dlouhé. Teprve v srpnu roku 1987 jsme se mohli dočíst, že Sapkowski v této soutěži obsadil třetí místo²¹. A tak se Sapkowski dostal do povědomí veřejnosti a hned v roce 1988 se stal nejoblíbenějším autorem tohoto časopisu. V následujících letech začal psát o zaklínači Geraltovi povídky²² a nakonec o něm stvořil i pětidílnou *Ságu o zaklínači*²³ (*Saga o wiedźminie*²⁴). Po několika letech strávených ve společnosti zaklínače Geralta, princezny Ciri a jiných hrdinů *Ságy* se autor rozhodl napsat dílo

¹⁸ Cyril M. Kornbluth (23. 7. 1923 – 21. 3. 1958) – americký spisovatel sci-fi.

¹⁹ Sapkovského překlad je dostupný v časopise *Fantastyka* 6/1983 nebo na internetových stránkách http://niniwa2.cba.pl/slowa_guru.htm.

²⁰ Roger Joseph Zelazny (13. 5. 1937 – 14. 6. 1995) – americký spisovatel sci-fi a fantasy

Brian Wilson Aldiss (18. 8. 1925) – anglický spisovatel sci-fi

Fritz Leiber (24. 12. 1910 – 5. 9. 1992) – americký spisovatel sci-fi a fantasy.

²¹ Článek z časopisu *Fantasy* 9/1987 na webových stránkách

<http://www.sapkowski.pl/modules.php?name=News&file=article&sid=482>.

²² SAPKOWSKI, A., *Ostatnie życzenie*, Waeszawa 1993

SAPKOWSKI, A., *Miecz przeznaczenia*, Warszawa 1993.

²³ SAPKOWSKI, A., *Krev elfů*, Leonardo, Ostrava 1995

SAPKOWSKI, A., *Čas opovržení*, Leonardo, Ostrava 1996

SAPKOWSKI, A., *Křest ohněm*, Leonardo, Ostrava 1997

SAPKOWSKI, A., *Věž Vlaštovky*, Leonardo, Ostrava 1998

SAPKOWSKI, A., *Paní jezera*, Leonardo, Ostrava 2000.

²⁴ SAPKOWSKI, A., *Krew elfów*, Warszawa 1994

SAPKOWSKI, A., *Czas pogardy*, Warszawa 1995

SAPKOWSKI, A., *Chrzest ognia*, Warszawa 1996

SAPKOWSKI, A., *Wieża Jaskółki*, Warszawa 1997

SAPKOWSKI, A., *Pani Jeziora*, Warszawa 1999.

z úplně jiného soudku. Jednalo se o třídílnou historickou fantasy z dob husitů: *Narrenturm, Boží bojovníci, Lux perpetua*²⁵ (*Narrenturm, Boży bojownicy, Lux perpetua*²⁶).

Kromě těchto dvou cyklů napsal Sapkowski další povídky a jiné práce. V roce 2001 vyšla v nakladatelství supeNOWA jeho esej nazvaná *Rukopis nalezený v Dračí jeskyni* (*Rękopis znaleziony w Smoczzej Jaskyni*), která je průvodcem po světě fantasy a dočteme se v ní nejen o historii tohoto žánru, ale i o členění na podžánry, významných autorech a hrdinech či netvorech. Jeho posledním dosud vydaným dílem je historický román s prvky fantasy, který se jmenuje *Zmija* (*Żmija*)²⁷.

Za svou práci získal Sapkowski několik ocenění. Do roku 2000 získal v Polsku čtyřikrát Cenu Janusze A. Zajdla²⁸ (1990, 1992 – 1994), v České republice třikrát cenu Ikaros (1993, 1994, 1996) a tolikrát i Cenu Akademie science fiction, fantasy a hororu (1994, 1996, 1998)²⁹. Kromě těchto polských a českých ocenění získal i cenu Evropského sdružení příznivců science-fiction³⁰ ((European Grand Master, 2010) a cenu Davida Gemmella (David Gemmell Legend Award, 2009).

Andrzej Sapkowski stále žije a tvoří v Lodži. V roce 2008 se stal jejím čestným občanem jako např. papež Jan Pavel II. nebo režiséři Andrzej Wajda a Roman Polański³¹. Sapkowski se i nadále věnuje psaní, a to nejen románů a povídek, ale také fejetonů, recenzí a přispívá do fantasy časopisů *Fantastyka* a *Magia i miecz*.

Fantasy tvorba Andrzeje Sapkowského není jen povrchní psaní. Autor si vše detailně promýšlí, o čemž svědčí i to, že svá díla píše i několik let. V jeho povídkách můžeme nalézt přetvořené pohádky, kde nahrazuje dětskou naivitu ironií. Jeho díla často špatně končí, mnohdy i špatně začínají, ale to je jeho styl, který ho odlišuje a dělá výjimečným. Sám autor v rozhovoru pro Lidové noviny říká: „Kdekdo mi vyčítá, že mé příběhy smutně končí. Ale to je prostě můj styl. Paradigma báječného konce – tedy že Sauron musí být poražen a Frodo musí zůstat živý – je mi protivné.“³² I když

²⁵ Knihy vyšly v nakladatelství Leonardo Ostrava 2003, 2005 a 2008.

²⁶ Knihy vyšly v nakladatelství superNOWA Warszawa v letech 2002, 2004 a 2006.

²⁷ Vydalo nakladatelství superNOWA Warszawa v roce 2009.

²⁸ Cena polského fandumu jménem Janusze A. Zajdla, zkráceně též Zajdl, je literární cena každoročně udělovaná nejlepším polským autorům fantasy za díla, která vydali v minulém kalendářním roce.

Janusz Andrzej Zajdel (1938 – 1985) byl polský spisovatel sci-fi.

²⁹ Více na <http://www.zaklinac.com/index.php?clanek=as>.

³⁰ Více na <http://www.denikreferendum.cz/clanek/5723-sapkowski-ziskal-cenu-european-grand-master>.

³¹ Více na <http://sapkowski.pl/modules.php?name=News&file=article&sid=835>.

³² KAMBERSKÝ, P., Paradigma šťastného konce, *Lidové noviny* (22. 5. 2010), rozhovor je možné přečíst si na internetových stránkách <http://www.lidovky.cz/paradigma-dobreho-konce-je-mi-protivne->

se Sapkowskému protiví happy end v tolkienovském stylu, Tolkiena samotného vidí jako svého učitele. Podle něj je Tolkien zakladatelem fantasy a jeho dílo „Biblií“ tohoto žánru, kterým se také inspiroval.

Sapkowski se od ostatních spisovatelů fantasy odlišuje i tím, že čerpá inspirace ze slovanské mytologie, která je podle něj stejně dobrým materiálem jako např. mytologie keltská. Většina klasické fantasy totiž vychází z mytologie západoevropských národů. Tolkien natolik ovládl svět fantasy anglosaskou mytologií, že je těžké představit si „slovanského Tolkiena“. Sapkowski je však tomuto titulu velmi blízko.

3.2. Sága o zaklínači

Postava zaklínače Geralta se poprvé objevila v povídce *Zaklínač (Wiedźmin)* v zářijovém čísle časopisu Pevnost v roce 1987. Sapkowski o Geraltovi napsal řadu povídek a nakonec i celou pětidílnou ságu, jejíž poslední díl vyšel v Polsku v roce 1999. Můžeme tedy říct, že Sapkowski strávil více než deset let v Geraltově společnosti. Za takovou dobu si spisovatel velmi zvykne na svého hrdinu a stává se, že vydává další a další knihy jen proto, aby se od něj nemusel odloučit. Na Parconu³³ 2001 i na Světu knihy³⁴ 2010 se však Sapkowski vyjádřil, že žádný další díly ságy už nebude, čímž zklamal některé své fanoušky. Mnohdy se totiž stane, že autor píše o svém světě pořád dál, jeho díla začnou postrádat nápad a originalitu a stanou se pro čtenáře nezajímavými³⁵. Povídkám se však Sapkowski nebrání a třeba si o zaklínači Geraltovi ještě někdy přečteme.

Stručně k obsahu díla

Geralt je bělovlasý zaklínač, hanlivě vědmák. Lidé ho volají, když se potřebují zbavit příšery, která je sužuje. Zaklínači jsou vycvičeni k zabíjení těchto nestvůr, prošli tzv. „zkouškou trav“, zmutovali. Jsou vytrvalejší, odolnější, stárnou pomaleji

---

dx9-/ln_noviny.asp?c=A100522_000076_ln_noviny_sko&klic=237095&mes=100522_0, cit. 10. 4. 2011.

³³ Parcon je setkání českých a slovenských příznivců fantasy, sci-fi a hororu, které se pravidelně uskutečňuje v České republice už od roku 1982.

³⁴ Svět knihy je mezinárodní knižní veletrh a literární festival.

³⁵ KAMBERSKÝ, P., Paradigma šťastného konce, *Lidové noviny* (22. května 2010), rozhovor je možné přečíst si na internetových stránkách http://www.lidovky.cz/paradigma-dobrego-konce-je-mi-protivne-dx9-/ln_noviny.asp?c=A100522_000076_ln_noviny_sko&klic=237095&mes=100522_0, cit. 8. 4. 2011.

než lidé, dokáží vidět ve tmě a jejich reakce jsou rychlejší. Navíc používají různé lektvary z podivných bylin, které jim pomáhají v souboji. Mezi lidmi ovšem nejsou příliš oblíbení a to nejen proto, že z nich jde strach, ale také proto, že po odvedené práci si nechávají štědře zaplatit. Zaklínači jsou pro ně proměněnci, tvorové bez emocí a vycvičení k zabíjení. U Geralta ale mutace neproběhla dokonale a emocím stále podléhá. Můžeme to velmi dobře pozorovat během jeho putování, kdy se zaplétá do záležitostí, které se zabíjením nestvůr nemají mnoho společného. Dalším příkladem je jeho láska k čarodějce Yennefer. Jejich vztah je složitý, plný hádek a nedorozumění, ale přes to všechno mají mnoho společného a milují se. Tyto dva navíc spojuje Geraltova chráněnka princezna Cirilla, kterou milují jako vlastní dceru. Ciri, ve které je ukryta velká síla, byla Geraltovi předurčena. Je to děvčátko, které vychovávají zaklínači ve svém sídle, kde ji naučí zacházet s mečem. Ve světě pozná, jak je užitečné i nebezpečné umět zabíjet.

Sága o zaklínači je pětidílný román, kde mezi hlavní postavy patří právě zaklínač Geralt z Rivie a Ciri – princezna z Cintry a zaklínačka. Geralt ji zachránil ve válce poté, co se nepřátelská vojska ze sousední země Nilfgaard násilím zmocnila Cintry. Od té doby ji chrání a stará se o ni. Na zaklínačském hradišti Kaer Morhen ji spolu se svými přáteli zaklínači učí bojovat a zacházet s mečem. To vše aniž by jí kdy podali jejich pověstné byliny, po kterých se malí chlapi „mění“ v zaklínače. Ciri se každou noc budí s výkřikem a i to byl důvod, proč požádali o pomoc čarodějkou Triss Ranuncul. Dalším důvodem bylo to, že zjistili, že Ciri disponuje velkou silou a dokáže předpovídat budoucnost. Její schopnosti se objevují jen občas a jsou nekontrolovatelné – Ciri je „zřídlo“. Triss jí však nedokáže pomoci. Doporučí zavolat Yennefer, která je mocnější než ona, a poslat Ciri mezi lidi, aby byla v kontaktu se světem. A tak pošlou malou zaklínačku do klášterní školy bohyně Melitelé, kde ji navštíví Yennefer, vezme ji pod svá křídla a začne ji učit magii. Jejich vztah se brzy změní na velké přátelství a společně se vydají na sjezd čarodějů na ostrově Thanedd.

Geralt se dovídá, že po Ciri někdo pátrá. Je to Rience, který se neostýchal mučit zaklínačova přítele Marigolda, aby se něco dozvěděl. Geralta stále pronásledují lidé, kteří chtějí zjistit, kde se Ciri skrývá. Ale setkání s bělovlasým zaklínačem končí většinou smrtí nájemných vrahů a příliš zvědavých lotrů. Geralt se s Ciri setká kousek od Thaneddu a nakonec se rozhodne doprovázet Yennefer na čarodějnickém banketu, který se ale přemění v pokus o puč. Objeví se tu i komanda elfů Scoia'tael, vojáci císaře Nilfgaardu Emhyra var Emreise i tajemný Rience, který pracuje pro čaroděje

Vilgefortze. Zatímco čarodějové bojují proti sobě, snaží se Geralt ochránit Ciri před Riencem a Vilgefortzem. Dokáže je sice zpomalit a pomoci Ciri při útěku, ale sám je při tom vážně zraněn. Nakonec ho čarodějka Triss Ranuncul musí teleportovat do lesa Brokilonu, kde se o něj starají dryády.

Ciri projde poškozeným portálem ve Věži Racka (Tor Lara), který ji přeneše na poušť, kde bojuje o přežití. Nakonec ji najdou vojáci císaře Emhyra, ale z jejich spárů ji vysvobodí banda lupičů – Potkani. Ciri se k nim přidá, nemyslí na minulost a přijme nové jméno Falka. Spolu s touto tlupou loupí a zabíjí až do doby, kdy jim je v patách nájemný vrah Bonhart, který jim nese smrt. Přímo před očima Ciri zabije všechny její přátele Potkany, jen ji nechá naživu a nutí ji bojovat v aréně a zabíjet pro zábavu a potěšení zbohatlíků. Jednoho dne se Ciri podaří utéct, ale je ošklivě zraněna v obličejí. Najde ji starý poustevník Vysogota, který ji dlouhé dny ošetřuje a Ciri mu vypravuje o svém životě.

Geralt se rozhodne, že musí jít zachránit Ciri. Vydává se na cestu společně s lučištnicí Milwou a bardem Marigoldem. Přidá se k nim i Cahir aep Ceallach, který sloužil císaři Emhyrovi a měl mu přivést Ciri. Pokaždé však zklamal a teď je vyhnanec a hrozí mu smrt. Dalším společníkem je Emiel Regis, lékárník, ze kterého se nakonec vyklube upír-abstinent. Cestou pětice pozoruje, že Nilfgaard a jiná království už spolu bojují a propukla další válka.

Mezitím se na hradě Montecalvo sejdou čarodějky (včetně Yennefer) v čele s Filippou Eilhart a založí svou Lóži, která má chránit magii a konat dobro. Když ale Yennefer zjistí, že čarodějky chtějí získat Ciri pro své velké plány, rozhodne se utéct. Chce se dostat se do Vilgefortzova úkrytu a zabránit mu, aby jakkoliv ublížil Ciri. Nakonec mu sama padne do spárů.

Mezitím se Ciri rozloučí s Vysogotou a pomstí se svým nepřítelům. Na zamrzlém jezeře u Věže Vlastovky (Tor Zirael) zabije mimo jiné i Rience. Před Bonhartem však uteče do Veže, kde je teleport a ocitne se v jiném světě, kde vládnu elfové. Když se ale dozví, co po ní jejich král chce, rozhodne se utéct. S pomocí jednorozců se naučí teleportovat, ovšem nikdy neví, kde se ocitne. Procestuje hodně světů než nakonec najde ten pravý. Dostane se až k Yennefer, čaroději Vilgefortzovi, Bonhartovi a jiným, kteří jí usilovali o život.

Mezitím zůstal Geralt se svou družinou v Touissant, malém knížectví, jehož paní má velmi blízko k Marigoldovi. Geralt se sblíží s čarodějkou Fringillou Vigo, která je členkou Lóže. Podává zprávy o zaklínači a snaží se z něj dostat informace,

keré by Lóži pomohly dopadnout čaroděje Vilgefortze. Geralt vyslechne tajný rozhovor a zjistí, kde se Vilgefortz ukrývá, Fringille však řekne jiné místo, čímž se následně celá Lóže dostane do nemilé situace. Geralt se opět vydává na cestu. Jede se svými přáteli zachránit Ciri a Yennefer.

Kromě osudu Geralta a Ciri se autor mistrně rozepsal o politice a intrikách, které se odehrávají na pozadí ságy. Falešné záminky k válce, rasismus - vzrůstající averze k nelidem (tzn. trpaslíkům, elfům, gnómům atd.), podplácení, vyzvídání, touha po moci, intriky táhnoucí se několik desítek let, to vše Andrzej Sapkowski zakomponoval do ságy a tím se stala mnohem propracovanějším a mnohdy i překvapujícím dílem. Problematika, kterou v sáze zobrazuje, bude aktuální v každé době a přesahuje žánr fantasy. Jeho myšlenky mají společensko-kritické vyznění a mohli bychom *Ságu o zaklínači* považovat za satiru či alegorický komentář soudobého společenského zřízení a poměrů ve společnosti. Nilfgaardské císařství v čele s diktátorským *Emhyrem var Emreis* se blíží obrazu Třetí říše a Hitlera. Rasová nesnášenlivost, která je v díle zobrazena a vyvrcholí pogromem v Rivii, poukazuje na silnou averzi vůči Židům. Někteří čtenáři vidí ve válce s Nilfgaardem 2. světovou válku, najdou se i tací, kteří jdou ještě dále do minulosti až ke Křižákům a jejich výpravám. Ať už byl autorův záměr jakýkoliv, jeho dílo přesahuje hranice fantasy a díky problémům, které zmiňuje, se z něj stalo dílo nadčasové, které bude nutit k zamyšlení i příští generace.

3.3 Inspirováno zaklínačem

Jak už jsme zmínili výše, Sapkovského *Zaklínač* měl velký úspěch nejen v Polsku, ale i ve východní Evropě a stále větší popularitu získává i v dalších zemích Evropy a celého světa. Není divu, že se *Zaklínač* stává předlohou pro mnoho nejrůznějších počinů. Nejprve se podle literární předlohy natočily film a seriál nesoucí stejný název *Zaklínač*. Režie se ujal Marek Brodzki a celý film se v Polsku dostal poprvé do kin 9. listopadu 2001, v České republice měl premiéru 17. června 2002. Seriál je v podstatě jen rozšířenou verzí filmu. Nejedná se ale o televizní podobu *Ságy*, ale pouze povídek o zaklínači, od které se však autoři mnohdy značně odklonili. Film i seriál byly fanoušky přijaty chladně. Nejen, že se jim děj zdá být příliš zmatený, ale nejsou spokojeni ani s hereckým obsazením. V roli sličného lamače srdcí Marigolda se objevil Zbigniew Zamachowski, kterého diváci za okouzlujícího

trubadúra nepovažují³⁶. Sám Sapkowski se do natáčení nijak nezapojoval ani se o něj nezajímal. Byl sice požádán o napsání scénáře, ale odmítl, protože usilovně pracoval na dokončení ságy a na scénář nezbýval čas³⁷.

Na motivy knih vznikla i počítačová hra *Zaklínač* a *Zaklínač 2* a nakonec i karetní hra³⁸, která používá obrázky z PC hry a v Polsku se objevila už v roce 2007.

Stejně jako Tolkien i Sapkowski se stal jedním z nejčtenějších autorů a má mnoho fanoušků, jeho knihy byly zfilmovány, svým dílem se zapsal do historie fantasy a jeho tvorba bude ovlivňovat další generace, další spisovatele. Vliv Sapkovského můžeme pozorovat například u české autorky Petry Neomillnerové³⁹. Hlavním hrdinou pentalogie Andrzeje Sapkovského je zaklínač Geralt, v příbězích Petry Neomillnerové je to zaklínačka Lota. Stejně jak u Sapkovského žili zaklínači ve svém osamělém hradišti i Lota žije se svými kolegy mimo civilizaci. V knize *Psí zima*⁴⁰ musí Lota opustit Školu zaklínačů, protože se spustila s upírem, což je u zaklínačů nepřípustné. Putování v kruté zimě ještě znepříjemní bandy kožoměnců, se kterými se bude muset Lota utkat. Se svým milovaným upírem Urianem přijde také na to, odkud se vlastně vzali a proč je jich stále víc. V knize povídek *Zaklínačka Lota*⁴¹ popisuje autorka různé příhody ze zaklínaččina života od dětství až po události těsně předcházející románu *Psí zima*. Kromě inspirace řemesla zaklínačů však nevidíme žádné další podobnosti se Sapkovským.

---

³⁶ Recenze na FantasyPlanet na <http://www.fantasyplanet.cz/clanek/wiedzmin-zaklinac>.

³⁷ Více na <http://www.fantasyplanet.cz/clanek/z-kuchyne-andrzeje-sapkowskeho> nebo na http://www.sapkowski.cz/f_rozhovor_sapek01.asp.

³⁸ Více na <http://www.deskovehry.com/s-pribehem/231/recenze-zaklinac-polsky-hrdina-uraduje>.

³⁹ Petra Neomillnerová (16. 1. 1970) – česká autorka fantasy žijící v Praze, vystudovala střední knihovnickou školu a později získala i grafické vzdělání, její povídky vycházely v časopise Pevnost a sbornících (např. Punk Fiction, Mladá Frotna, 2004 nebo Legie nesmrtelných, Fantomprint, 2006), její první kniha *Vlastní Krev* vyšla v roce 2006 v nakladatelství Triton, dále vyšel první díl trilogie *Písně čarodějky*, tři díly upířské ságy *Sladká jako krev*, *Doušek věčnosti*, *Past na medvěda*. Ve svých knihách často zobrazuje ženu jako silnou a emancipovanou hrdinku, která se dokáže poprat s nepřízní osudu. Více na autorčiných internetových stránkách www.alraune.cz.

⁴⁰ Vydalo nakladatelství Fantom Print v roce 2008.

⁴¹ Vydalo nakladatelství Triton v roce 2009.

4. KONKRÉTNÍ PŘEKLADATELSKÁ ŘEŠENÍ

V této kapitole se podíváme, jaké translatické postupy překladatel použil. Nejprve se podíváme na teorii překladu, poté se pokusíme tuto teorii aplikovat na materiál ze *Ságy o zaklánači* a pomocí vhodných příkladů překladové postupy ilustrovat.

4.1. Teoretický úvod s příklady

Věda o překladu, neboli translatické, je vědní disciplína, která se zabývá procesem překládání a výsledkem tohoto procesu, čili překladem. „Překladem se nazývá proces přetvoření slovesného díla v jednom jazyce ve slovesné dílo v jiném jazyce při zachování nezměněného obsahu, tzn. významu“⁴². Edvard Lotko u hesla „překlad“ uvádí: „komplexní ekvivalentní převod textu z jednoho jazyka do jiného.“⁴³ Při překládání je důležité, aby byla zachována hlavní myšlenka, klíčová informace textu, čili invariant. Dále by se měl překladatel snažit, aby v překladu dosáhl co možná nejvyšší možné míry adekvátnosti a ekvivalence.

Překladovou transformací se rozumí operace, kdy překladatel musí převést jednotku⁴⁴ z výchozího jazyka do jazyka cílového. Během tohoto procesu se daná jednotka změní ve formálně jinou, ale obecný invariant obsahu zůstane zachován. E. Vysloužilová uvádí zjednodušenou klasifikaci, podle které dělíme překladové transformace na lexikální, gramatické a lexikálně-gramatické.⁴⁵

4.1.1. Lexikální transformace

Mezi lexikální transformace se řadí transkripce, transliterace a kalkování. Můžeme sem přiřadit i lexikálně-sémantické záměny, což jsou konkretizace, generalizace a modulace. Konkretizace znamená, že překladatel vybírá přesnější výrazy, při generalizaci překladatel zamění daný výraz za obecnější a modulace je myšlenková elipsa, vynechání části, kterou však lze doplnit z kontextu. Tyto druhy

⁴² VYSLOUŽILOVÁ, E., *Cvičebnice překladu pro rusisty 1*, Olomouc 2002, str. 9.

⁴³ LOTKO, E., *Slovník lingvistických termínů pro filology*, Olomouc 2000, str. 95.

⁴⁴ VYSLOUŽILOVÁ, E., *Cvičebnice překladu pro rusisty 1*, Olomouc 2002, str. 11: „Základní jednotkou překladu rozumíme minimální jednotku originálu, která má svůj protějšek v textu překladu.“ Touto jednotkou může být foném, slovo, slovní spojení, větný celek nebo celý text.

⁴⁵ VYSLOUŽILOVÁ, E., *Cvičebnice překladu pro rusisty 1*, Olomouc 2002.

překladových transformací v této práci ponecháváme bez dalšího rozvedení. Prozatím se soustředíme především na transformace formálního rázu.

Transkripce a transliterace

Transkripce je převod slova z jednoho jazyka do druhého na základě zvukové podoby, transliterace převod na základě grafické podoby výrazu.

Příklady transliterace: *Bucefał – Bucefal, Łysorog – Lysoroh*.

Ve znakovém systému českého jazyka neexistuje „ł“, proto jej překladatel nahradil souhláskou „l“.

Příklady transkripce: *Arystoteles Bobeck – Aristoteles Bobek, Ksarthisius – Xarthisius, Liksel – Lixel, Prakседа – Praxeda*.

Ve jméně *Aristoteles* došlo k záměně „i“ za „y“ a v příjmení *Bobek* překladatel vypustil písmeno „c“, čímž došlo k jazykové komice, která však v původním názvu není. V českých názvech *Xarthisius, Lixel* a *Praxeda* nahradilo „x“ polské „ks“, které se v češtině nepoužívá. U těchto názvů se jedná o transliteraci, při níž byla přizpůsobena ortografie vlastních jmen řeckého a latinského původu českému úzu (*Aristoteles, Praxeda*). Je však třeba podotknout, že uvedená vlastní jména v řečtině povětšinou neexistují, Sapkowski řečtinu pouze formálně napodobuje.

Kalkování

Kalkování je doslovný překlad, který kopíruje strukturu daného výrazu. V překladu díla Andrzeje Sapkowského můžeme najít tyto kalky: *Lapač (Łapacz)* i *Vydřichvost (Wydrzychwost)* jsou doslovné překlady – „chytat“, „lapat“ z polského „łapać“. *Węglosmród*, česky *Uhlosmrádík* je tvořeno slovy „węgiel“ („uhlí“) a „smród“ („smrad“). *Zaříčí* vzniklo z toponyma *Zarzeczce*. Tento název vznikl spojením předložky „za“ a podstatným jménem „řeka“ a označuje zemi, která leží „za řekou“⁴⁶. Antroponymum *Pohvizd* bylo ne příliš vhodně přeloženo z původního *Pogwizd*. Příjmení *Půlhrnec* vzniklo z polského *Półgarniec* a můžeme vidět, že se slovo v obou jazycích skládá ze stejných elementů, jimiž jsou slovo „půl“ („pół“) a „hrnec“ („garniek“, „garniec“ je zastaralý výraz a je to také jednotka objemu, česky „galón“). Z toho vyplývá, že kalkování z blízkého jazyka (polštiny) často usnadňuje překladateli práci (*Vydřichvost*) a překladatel může dosáhnout formální i obsahové ekvivalence,

---

⁴⁶ Podobné příklady této konstrukce: (Valašské) Meziříčí - Międzyrzecze, Závodí – Zawodzie atp.

ale někdy je zrádné a v překladu nepříliš obratné (*Pohvizd, Půlhrnec*) a formální shoda převažuje nad obsahem.

4.1.2. Gramatické transformace

Ke gramatickým transformacím patří syntaktické záměny větných formací (rozčlenění větné konstrukce či spojení více konstrukcí v jeden celek), větněčlenských záměny, slovosledné transformace a změny gramatického statutu větných konstrukcí (např. záměna trpných konstrukcí činnými atd.). Ty však nejsou předmětem naší práce, jelikož se zaměřujeme na překlad jednotlivých lexémů, nikoli celých vět. Mezi gramatické transformace se dále řadí slovnědruhové záměny a záměny slovních tvarů (může jít o změnu gramatické kategorie čísla, rodu, pádu atd.), univerbizace a multiverbizace.

Univerbizace a multiverbizace

Univerbizace je proces, kdy se z víceslovného pojmenování vytvoří jeden výraz. Naopak multiverbizace tvoří sousloví z jednoho výrazu⁴⁷. V *Zaklínači* překladatel použil univerbizaci v překladu názvu *Wielkie Morze* a v češtině místo něj máme název *Oceán*. Lze soudit, že kdyby zůstal název Velké moře i v češtině, ničemu by to neuškodilo. Oceán je polsky „ocean“, moře je „morze“, můžeme usuzovat, že univerbizace byla v tomto případě zbytečná. Z hlediska sémantického se spíše než o univerbizaci v tomto případě jedná o generalizaci, opisný překlad, případně náhradu synonymním lexémem.

Dalším příkladem univerbizace je název *Ragnarög*, v polském originále *Ragnar Roog*. Je to poslední bitva před koncem světa a Sapkowski se inspiroval skandinávskou mytologií, kde se tento boj nazývá „Ragnarök“. Výslovnost je tedy velmi podobná, ne-li stejná. Překladatel z tohoto trojslovného pojmenování udělal jedno slovo, které se skandinávskému výrazu blíží mnohem víc. Liší se pouze v posledním písmeni a to možná proto, že nechtěl použít příliš konkrétní název, když nebyl použit ani v původním textu, a možná i proto, že v Sapkovského názvu *Ragnar Roog* je na konci také písmeno „g“. Jako příklad multiverbizace můžeme použít přezdívku *Hjalmar Křivá Huba*, v polštině *Krzywogęby*.

---

⁴⁷ LOTKO, E., *Slovník lingvistických termínů pro filology*, Olomouc 2000, str. 76, 121.

Záměna slovních tvarů

Ve všech následujících případech se jedná o záměnu slovních tvarů a to konkrétně o změnu v rodu: *Kolonia – Kolín* (z ženského rodu do rodu mužského), *Westchnienie – Vzdech* (z rodu středního do rodu mužského), *Szczupak – Štika* (z rodu mužského do rodu ženského).

Slovnědruhov^é záměny

V případech *Breza – Březová* a *Suchak – Suchá* dochází k záměně slovního druhu, konkrétně se podstatné jméno změnilo v přídavné jméno ve funkci substantiva.

4.1.3. Lexikálně-gramatické transformace

K těmto transformacím bývají zařazovány antonymické překlady (záměna záporné a kladné konstrukce), rozšíření nebo zúžení informačního základu, explikace (opisný překlad), celkové přehodnocení a kompenzace stylisticky příznakové jednotky. Tyto transformace však nejsou předmětem této práce, uvádíme je pouze pro úplnost.

Pokud v cílovém jazyce neexistuje ekvivalent pro výraz ve výchozím jazyce, který označuje např. místní jev či pojem, nazýváme tyto výrazy jako bezekvivalentní slovní zásobu. Tento problém pak můžeme vyřešit pomocí transkripce a transliterace, kalkování, pomocí opisného překladu, přibližného překladu (nejbližší domácí protějšek) nebo vytvořením nového výrazu, čili neologismu. Právě tyto překladatelské postupy jsou používány při překladu fantasy literatury, kde si už sám autor hraje s fantazií a vymýšlí nová slova a pojmenování.

Při překládání mezi příbuznými jazyky (např. čeština a polština) musí dávat překladatel pozor na tzv. „zrádné přátele“ (z francouzského „faux amis“). Jedná se o slova, která v obou jazycích, jak výchozím tak cílovém, znějí podobně nebo stejně, ovšem mají odlišný význam.

Doposud jsme se zabývali překladatelskými metodami, o kterých se zmiňuje E. Vysloužilová. Nyní se podíváme na další postupy, které jsou také hojně využívány.

Naturalizace a exotizace

Exotizace je zachování cizího výrazu v přeloženém textu a díky tomu dochází k autenticitě překladu. Naopak naturalizace přizpůsobuje výrazy kontextu cílového jazyka. Při překladu fantastické literatury jsou tyto metody využívány a záleží také na tom, do jaké míry chce překladatel přiblížit text čtenáři a jeho kultuře. V *Zaklínači* se objevují názvy, které byly ponechány v jejich původní „exotické“ formě, jiné byly upraveny tak, aby se jejich exotičnost posílila a najdeme zde i takové, které byly převedeny do jiných tvarů za účelem naturalizace.

Nejprve se podíváme na příklady naturalizace. Jméno *Bronik* bylo do češtiny přeloženo jako *Broněk*, což může být zdrobnělina jména Bronislav. V češtině koncovka „-ik“ ve vlastních jménech nevystupuje, mohlo by se zaměnit za koncovku „-ík“, které je však už příliš citově zabarvené. Jméno *Istvan* zní cizokrajně i v jeho podobě v českém překladu *Ištván*, ale písmena „š“ a „á“ dělají výraz alespoň trochu domáctější. Ze jména *Julian* udělal překladatel jméno *Julián*, které díky dlouhé samohlásce „á“ působí pro českého čtenáře přirozeněji. Ve jméně *Niedamir* vynechal překladatel první slabiku „nie“ za české „ne“ (*Nedamir*), z polského jména *Radowid* se stal *Radovid*. Překladatel mohl ponechat původní jméno *Radowid*, ale protože je souhláska „w“ v polském jazyce běžná a obvyklá, zaměnil ji za českou variantu „v“. *Szymon* je polská varianta českého jména *Šimon*.

Překladatel v některých názvech provedl drobné změny za účelem exotizace. Jedná se konkrétně o záměnu souhlásky „v“ v polských názvech za souhlásku „w“ v názvech českých. Tyto souhlásky jsou v daném jazyce neobvyklé a většinou se vyskytují v cizích výrazech. Takto jsou tvořeny následující názvy: *Artevelde* – *Artewelde*, *Bremervoord* – *Bremerwoord*, *Cosmo Baldenvegg* – *Cosmo Baldenwegg*, *de Lettenhove* – *de Lettenhowe*, *Dorregaray z Vole* – *Dorregaray z Wole*, *Fauve* – *Fauwe*, *Glevissig* – *Glewissig*, *Ingvar* – *Ingwar*, *Inis Vitre* – *Inis Witre*, *Milva* – *Milwa*, *Varnhageni* – *Warnhageni*, *Velda* – *Welda*, *Venzlav* – *Wenzlav*, *Vilfrid Wenck* – *Wilfrid Wenck*, *Villis* – *Willis*, *Vridanek* – *Wridanek*, *Yazon Varda* – *Yazon Warda*, *Zyvik* – *Zywik*.

Dále můžeme pozorovat záměnu, kdy se místo písmene „k“ vyskytuje v českém názvu písmeno „c“: *Alkyone* – *Alcyone*, *Eryk* – *Eric*, *Kantor* – *Cantor*, *Klara Larissa de Winter* – *Clara Larissa de Winter*, *Dominik* – *Dominic*, *Lukrezie* – *Lucrezie*, *Markus* – *Marcus*.

Dalšími změnami jsou nahrazení „y“ za „i“ (*Winrych van Kniprode – Winrich von Kniprode*) a naopak „i“ za „y“ (*Silvester Bugiardo – Sylvester Bugiardo*), změna samohlásky na konci ženského jména (*Petunia – Petunie, Ingeborga – Ingeborge*), zdvojení hlásky (*Papebrock – Pappbrock*) a další změny, které umocní cizokrajný dojem určitého výrazu, např.: *Aretuza – Arethusa, Kabernik – Kabernick, Margarita – Marguerita, Trojden – Troiden*.

Některá jména překladatel zcela přetvořil za účelem exotizace. V případě jména *Weit*, kterým nahradil původní *Vitek*, se to pro české čtenáře může zdát na první pohled nepochopitelné a zbytečné. Musíme si však uvědomit, že písmeno „v“ se v polštině téměř nevyskytuje a pro polské čtenáře je toto jméno velmi exotické. Proto z něj překladatel udělal *Weit*, který ani zdaleka nepřipomíná české jméno „Vítek“. Ve jménech *Milan Raupenneck, Jan Bekker* a *Teresa Lapin* zachoval překladatel pouze příjmení. Jména, která se velmi často vyskytují v českém jazyce, převedl do jejich jiné formy a vznikli *Jean Bekker, Therèse Lapin* („lapin“ je francouzsky „králík“, proto překladatel zvolil francouzskou variantu křestního jména „Tereza“) a nakonec *Amatus Raupenneck*, což je mužské jméno latinského původu, znamená „milovaný“ a odpovídá českému „Miloš“ nebo „Milan“.

Diakritická znaménka

Některé názvy překladatel upravil tak, že jim přidal diakritické znaménko. Jeho záměr zde není zcela zřejmý. U delších slov by se mohlo jednat o zvýraznění přízvukné slabiky. Přidání čárky: *Cregennan z Lod – Cregennan z Lód, Dyfne – Dyfné, Midinvaerne – Midinváern*. Přidání jiného diakritického znaménka: *Morhogg – Morhögg*. Odebrání diakritického znaménka: *Hoët Sprawiedliwy – Hoet Spravedlivý*.

4.2. Překlad jmen

„V odborných i uměleckých textech je důležitým překladatelským problémem práce s vlastními jmény. Při řešení jazykové podoby pojmenování osob (ale i míst) v překladu je třeba brát v úvahu především tyto okolnosti: 1. grafické systémy daných jazyků, 2. stupeň frekvence jména a stupeň jeho „domestikace“, osvojení, 3. dobové zvyklosti.“⁴⁸

---

⁴⁸ STRAKOVÁ, V., Překládání a vlastní jména, in: *Překládání a čeština*, KUFNEROVÁ, Z., POLÁČKOVÁ, M., Praha 2003, str. 172.

Převod některých místních jmen není složitý (např. Moskva, Novgorod), u jiných je hlásková změna minimální (např. Berlin – Berlín) a u mnoha dalších se ustálila adaptovaná forma (např. Paříž, Petrohrad, Vídeň, Curych). Mnohem větší problémy musí překladatel řešit u jmen, která nejsou častá, názvy ulic, náměstí atd. Někdy je potřeba, aby překladatel prozkoumal i etymologii daného výrazu, který může být nositelem určitého významu nebo komickým prvkem. Vymyšlené názvy většinou překladatel používá v jejich původním tvaru nebo použije kalky, transkripci či transliteraci.

Nesnadný je i převod antroponym. Dříve se v češtině častěji projevovala tendence nahrazovat cizí jména jejich českými podobami (naturalizace, např. Jean – Jan) nebo tato jména počesťovat, a to obzvláště v případě, kdy jsme mohli pozorovat určitou formální podobnost mezi výrazem českým a cizojazyčným (např. Szymon – Šimon). Dnes se tato tendence vyskytuje pouze u panovnických jmen a převládá tendence jiná, a to ponechávání jmen v původní podobě (exotizace). Ženská jména přechylujeme a všechna jména skloňujeme, a tím je začleňujeme do českého kontextu.

V umělecké literatuře (zvláště humoristické či satirické) najdeme rodná jména (často i s příjmením), která mají charakterizační funkci. Zde je potřeba vyhledat nebo vymyslet v cílovém jazyku vhodný ekvivalent, aby byla charakterizační funkce zachována. Stejný problém musí překladatel řešit v případě přezdívek a různých žertovných pojmenování a zkomolenin (např. Owsiwuj – Skočdovovsa).⁴⁹

V následujícím seznamu uvádím jména ze *Zaklínače*, která mají charakterizační funkci a překladatel pro ně musel najít vhodný český ekvivalent.

Krótki Yaxa – Krafas Yaxa – „krótki“ znamená „krátký“, překladatel z přídavného jména udělal nespisovné substantivum, pod kterým si čtenář může představit, že se nejedná pouze o člověka malého, ale také zřejmě o někoho nevzdělaného z nižší společenské vrstvy (byl to nájemný vrah, který měl se svými kumpány zabít Geralta).

Kulas – Chromajzl – polsky se „chromý“ řekne „kulawy“, přidání koncovky „-as“ vznikne podstatné jméno označující osobu.

Momotek – Kokta – jméno vojáka, který koktal, koktavost ve jméně *Momotek* může zobrazovat opakování slabiky „mo“.

---

⁴⁹ LOTKO, E., *Čeština a polština v překladatelské a tlumočnické praxi*, Ostrava 1986.

Muchomorek – Vochomůrka – stejně se jmenuje i kreslený hrdina z *Pohádek z mechu a kapradí*.

Muriel Aksamitnooka – Muriel Krásnooká – „aksamit“ znamená česky „samet“, v češtině nepřirovnáváme oči k materiálu, proto překladatel zvolil běžný výraz „krásnooká“

Owsiwuj – Skočdovovsa – jméno *Owsiwuj* se objevuje i v knize *Ohněm a mečem* od Sienkiewicze, ale překladatel jej nechává v původní podobě. V *Zaklínači* si překladatel dovilil vytvořit jméno s použitím nářečního protetického v-, které má společný základ („owies“ – „oves“).

Patelnia – Plotna – „patelnia“ znamená „pánev“, ale protože se jedná o název pouště, použil překladatel jméno *Plotna*, které více evokuje horko a žár.

Pluskolec – Puškvorec – „pluskolec“ je česky „znakoplavka“ (vodní hmyz), překladatel použil název rostliny vyskytující se u vod, který se originálu blíží po fonetické stránce a zachovává spojitost s vodou (*Puškvorec* v *Zaklínači* byl převozník).

Pod Lisem Przechera – U lišáka Bystrouše – mazaná liška Bystrouška byla jistě inspirací pro překlad této hospody.

Puszczyk – Kalous – „puszczyk“, česky „puštík“, je noční pták, překladatel použil překlad *Kalous* (*Kalous* je noční pták ze stejné čeledi jako puštík), zřejmě by Puštík znělo díky své koncovce „-ík“ příliš zdobněle (*Kalous* se říkalo *Stefanu Skellenovi*, který byl členem nilfgaardské tajné služby a právě on dostal za úkol zmocnit se Ciri).

Słodka Trzpiotka – Sladká kočička – „trzpiotka“ je mladá dívka, překlad „kočička“ je už více expresivní, ale čtenář si vybaví i ostré kočičí drápy, což se hodí k *Julii Abatemarco* pro svou krásu zvané *Sladká kočička*, která byla jednou velící důstojnicí žoldnéřské armády.

Wierzaj mi – Kapišto – „wierzaj mi“ je nespisovná forma „wierz mi“, překladatel použil nespisovnou formu českého „chápeš to“ převzatou z italštiny.

Zbójecka Posada – Loupežnická Posada – „posada“ znamená česky „dřevěná klec pro menší hospodářskou zvířenu“⁵⁰, polsky je to „zaměstnání“ a *Zbójecka Posada* je název vesnice, kam se sjížděli banditi a zloději z celého kraje. Překladatel

---

⁵⁰ Viz <http://bara.ujc.cas.cz/psjc/search.php>, cit. 26. 6. 2011.

nevhodně ponechal stejný název a český čtenář může marně hledat význam slova „posada“. Naštěstí název zachoval loupežníky, což je přednější než „posada“.

Bandycki Szlak – Zbojnický chodník - „szlak“ znamená „cesta“, „trasa“, překlad chodník zní příliš civilizovaně a novodobě, navrhovala bych např. „stezka“

Stara Droga – Starý Šlak – překladatel z obvyčejné „cesty“ (polsky „droga“) udělal „šlak“, který se v českém kontextu užívá pro označení mrtvice (např. trefil ho šlak) a myslím, že název *Stará cesta* by byl jednodušší.

Zcela jiné názvy byly použity při překladu jmen dvou klíčových hrdinů: trubadúra *Marigolda* a čarodějky *Triss Ranuncul*. *Marigold* se v polském originále jmenuje *Jaskier*, což znamená „pryskyřník“. Překladatel použil jméno jiné květiny a ještě v anglickém znění - *marigold* je měsíček lékařský. V angličtině by se měl *Marigold* jmenovat *Buttercup*, ale překladateli přišlo jméno příliš zženštilé a použil jméno *Dandelion* (česky „pampeliška“).

Ranuncul je odvozeno od latinského názvu „*ranunculus*“ („pryskyřník“), protože jména *Merigold* a *Marigold* v jedné knize by čtenářům zamotaly hlavy. A tak se opět vracíme k onomu původnímu pryskyřníku, který nebyl vhodný pro trubadúra a nakonec se mu ve jeho latinské verzi dostalo té pocty, že se po něm jmenuje jedna z čarodějek.

Mezi nevhodně přeložené názvy bychom mohli považovat název vesnice *Mały Lech*, která se v originále jmenuje *Mały Łęg*. „Łęg“ v polštině znamená „luh“, v češtině se tedy tento význam zcela vytratil.

Polské názvy byly doslovně přeloženy do českého jazyka. Jedná se především o toponyma nebo přezdívky. V následujícím seznamu můžeme vidět konkrétní příklady:

Biały Most – Bílý Most, Biała Rzecznica – Bílá Říčka, Błonie Kurhanów – Mohylové pole, Borsuczy Jar – Jezevčí úvoz, Bura Chorągiew – Šerá Korouhev, Dojrzewanie – Zrání, Dzban – Džbán, Dziecie Ognia – dítě ohně, Dziewica Moru – Morová panna, Dziki Gon – Divoký hon, Głęбина Sedny – Hlubina Sedny, Góra Diabła - Dáblova hora, Górna Buina – Horní Buina, Góry Sine – Siné hory, Iola Druga – Iola Druhá, Iskra – Jiskra, Kielkowanie – Klíčení, Konik – Koník, Kolonia – Kolín, Koprzywnica – Kopřivnice, Leśny Dziadek – Lesní Děda, Lisie Doły – Liščí Doly, Łysa Góra – Lysá Hora, Nimue Łokietek – Nimue Lokýtek, Ogniste góry –

Ohnivé hory, Piana – Pěna, Rozkwit – Rozkvět, Rzeka Alabastrowych Mostów – Řeka Alabastrových mostů, Siedem Kóz – Sedm koz, Sierp – Srp, Siódma Mila – Sedmá míle, Słowik – Slavík, Sowie Wzgórza – Soví vrchy, Srebrnooka Eithne – Stříbrooká Eithné, Stare Pupy – Staré Zadky, Stoki – Svahy, Stokrotka z Dolin – Sedmikráska z Dolin, Szczupak – Štika, Szczury Pogranicza – Poktani Pohraničí, Szept – Šepot, Westchnienie – Vzdech, Wzgórze – Pahorek, Wieża Mewy – Věž racka, Wieża Jaskółki – Věž vlaštovky, Wstążka – Stužka, Wszechświat – Vesmír, Zamieranie – Uvadání, Zimowa Panna – Zimní Panna.

Co se týče slovosledu, můžeme vidět, že překladatel zachovává pořadí výrazů podle polského originálu: *Leśny Dziadek – Lesní Děda, Rzeka Alabastrowych Mostów – Řeka Alabastrových mostů, Zimowa Panna – Zimní Panna*. V názvech *Wieża Jaskółki – Věž vlaštovky* a *Wieża Mewy – Věž Racka* je tento slovosled pro češtinu neobvyklý. Čeština většinou používá konstrukci přídavné jméno-podstatné jméno, jde tedy o přívlastek shodný. V tomto případě by se tedy věže měly jmenovat Racčí věž a Vlaštovčí věž. Takto přeložil i některé názvy: *Błonie Kurhanów – Mohylové pole, Dziewica Moru – Morová panna* nebo *Góra Diabła - Ďáblova hora*. Přívlastek neshodný je typický pro polštinu, naopak přívlastek shodný pro češtinu. Překladatel se tímto pravidlem většinou řídil.

Ne všechny názvy se dají přeložit, obzvláště názvy z fiktivního světa, které autor sám vymyslel. V seznamu uvedeném v příloze č. 1 na straně **XX** můžeme vidět jména, která mají v polštině i češtině shodný tvar.

5. INSPIRACE V DÍLE A. SAPKOWSKÉHO

V této kapitole se blíže podíváme na původ názvů z díla Andrzeje Sapkowského. Názvy jsem rozdělila do několika skupin podle společného jmenovatele. Sapkowski, který ovládá několik světových jazyků, se inspiroval nejen geografickými názvy a antroponymy, ale také mytologií různých národů.

5.1. Artušovská legenda a velšтина

Sapkowski ve svém díle odkazuje na keltské mýty, zejména na artušovskou legendu. V posledním dílu pentalogie se Ciri může pohybovat mezi různými světy a dobami. Když potká mladého Galahada, který mluví o Merlinovi, Morganě či Lancelotovi z Jezera, je čtenáři jasné, do jakého světa se dostala. Svět krále Artuše poznáme díky známým jménům hrdinů i míst z těchto legend:

Král Artuš (król Artur), Lancelot z Jezera (Lancelot du Lac), Elaine, Galahad, Merlin, Morgana, Powys, Nimue, Condwiramurs, Dyfed, Dumnonie, Dyfneint, hrad Camelot (Zamek Kamelot).

Artuš byl král Británie na přelomu 5. a 6. století a ústřední postava legend, které jsou po něm pojmenované legendy. *Lancelot z Jezera* byl jeden z Artušových rytířů a milenec královy ženy *Guinevery*. Do *Lancelota* se zamilovala *Elaine*, která s ním s pomocí kouzel strávila noc a porodila jeho dítě *Galahada*. *Merlin* je dobrý čaroděj, který pomáhá Artušovi a bojuje proti zlu, např. proti *Morganě*. *Morgana* je nevlastní sestra krále Artuše, která se ho snaží zničit, ale nakonec se spolu usmíří.

Nimue a *Condwiramurs* jsou v pentalogii dvě ženy, které studují pověsti o Ciri a zaklínači GERALTOVI. *Nimue* tu vystupuje jako „Paní jezera“, bydlí na ostrově ve svém hradu a pozve si *Condwiramurs*, aby společně zjistily, jaký byl opravdový osud Ciri. *Condwiramurs* je totiž nejlepší „snílka“ (čarodějka, která ve snu získává informace) s velkou slabostí pro legendy o zaklínači a Ciri. V některých Artušovských legendách je *Nimue* „Paní jezera“, která dá *Merlinovi* kouzelný meč Excalibur. Jindy je popisována jako bohyně, *Merlinova* spojenkyně nebo družka. *Condwiramurs* byla manželkou rytíře Percivala.

Powys, Dyfed, Dumnonie a *Dyfneint* jsou reálné části Anglie, které se vyskytují v legendách o králi Artušovi. *Hrad Camelot* se v češtině píše Kamelot nebo v anglické formě Camelot.

Další výrazy např. *Tylwyth Têg* (*Tylwyth Teg*), *Inis Witre* (*Inis Vitre*), *Caer Dathal* nebo *Annwn* mají blízko k velštině: *caer* znamená „ostrov“, *inis* je podobné *ynys* – „ostrov“, *Annwn* je kouzelný svět ve velšské mytologii a *Tylwyth Têg* jsou malé víly, které v tomto světě žijí.

Pro elfské svátky *Imbaelk*, *Lammas*, *Belleteyn* nebo *Beltine* (*Beltane*) a *Saovine* se Sapkowski inspiroval keltskými svátky *Imbolc*, *Lammas* nebo *Lughnasadh*, *Beltain* nebo *Beltine* a *Samhain*. V pentalogii se objevují i jiná jména keltského původu:

Elfská čarodějka *Enid Findabair* má jméno podle postavy z keltských pohádek *Enid*, které pochází z velšského „eneit“ čili „čistota“, „nevinnost“. Elf *Coinneach* má stejné jméno jako král keltského království Dalrisady a *Faoiltiarna*, jak se jmenuje jiný elf, je keltské dívčí jméno a znamená „královna vlků“. Praprababička Ciri má jméno *Muriel* odvozené z původního Muirghea, což keltsky znamená „zářící moře“ („muir“ – „moře“, „geal“ – „jasný“). *Cahir Mawr Dyffryn aep Ceallach* má jméno složené ze jmen města v Irsku (*Cahir*), ve Walesu (*Mawr*, *Dyffryn*) a keltského jména znamenající „válka“ (*Ceallach*). Zaklínači Geraltovi říkají elfové *Gwynbleidd*. Ve velštině to znamená „bílý vlk“. „Vlk“ je odvozený od amuletu, který nosí Geralt na krku a má podobu vlčí hlavy, „bílý“ ukazuje na barvu zaklínačových vlasů. Jméno císaře Nilfgaardu *Emhyr var Emreis* je složené ze dvou jmen velšského původu – *Emhyr* znamená „vladař“, *Emreis* (*Emrys*) znamená „nesmrtelný“ a vystihl tak Emhyrovu sílu a moc, jméno má tedy i charakterizační vlastnost.

5.2. Severská mytologie

Mytologií ze Skandinávie se Sapkowski inspiroval, když psal o ostrovech *Skellige*⁵¹. Samotné ostrovy *Skellige* jsou odvozeny od ostrovů Skellig u Irsku. Jména většiny obyvatel ostrovů jako jsou *Britta* nebo *Karen* pochází ze švédštiny a dánštiny, *Gudrun*, *Thjazi* a *Hjalmar* jsou postavy z norské mytologie. Bohyně *Freya* uctívaná ve Skellige je v severské mytologii bohyně plodnosti, úrody a lásky. Obě dvě bohyně mají svůj náhrdelník. V Sapkovského pentalogii se však jeho název *Brisingamen* objevuje jako *Brisingamen* a jen jako jméno největšího diamantu tohoto náhrdelníku.

---

⁵¹ O ostrovech Skellige se Sapkowski rozepisuje ve čtvrtém dílu *Věž vlaštovky*, kdy se na ostrovy dostane Yennefer.

Podle obyvatel ostrovů Skellige je *Ragnarög* (*Ragh nar Roog*) poslední bitva mezi dobrem a zlem, po které nastane konec svět. V severské mytologii se tato bitva jmenuje Ragnarök. Předchází jí velká zima, stejně jak praví proroctví ve světě *Zaklínače*.

5.3. Francouzština a italština

Děj *Zaklínače* se odehrává i v malém knížectví *Toussaint*⁵². Jména spojená s touto zemí jsou převážně francouzská a italská. Překladatel je nechal v jejich původní podobě zřejmě proto, aby zachoval cizokrajnou a exotickou atmosféru.

Sebastien Le Goff, Jean Catillon, Palmerin de Laufnal, Amadis de Trastamara, Sudduth, Alcides Fierabras, Castel Ravello, Reynart de Bois-Fresnes atd. Jméno barona *de Payrac-Peyran* odkazuje na hraběte *de Peyraca* z francouzského filmu *Angelika*.

Při tvorbě knížectví *Toussaint* se Sapkowski inspiroval reálnými italskými a francouzskými městy a oblastmi s vinařskou tradicí. Do světa fikce vkládá reálnou topografii i s její charakteristikou. Protože jsou Francie a Itálie známé pro své vinařství, převzal Sapkowski tuto tradici a použil ji ve svém fiktivním světě: *Vermentino* – odrůda italského vína, *Toricella* – odvozeno od názvu *Torricella*, což je vinařská oblast v Itálii, *Casteldaccia* – vinařská oblast na Sicílii, *Tufo* – vinařská oblast v Itálii, *Sancerre* – vinařská oblast ve Francii, *Nuragus* – vinařská oblast na Sardinii, *Fiorano* – italské víno, *Est Est* – odvozené od italského vína *Est! Est!! Est!!!*. Kromě těchto jmen používá i vymyšlená, která mají italskou či francouzskou podobu nebo jsou těmto jazykům blízka: *Corvo Bianco - Gwyn Cerbin* (česky „Bílá vrána“), *Erveluce, Cote de Blessure*.

Jména řek, dolin atd. okolo knížectví podtrhují jeho pohádkovou a trochu nebezpečnou atmosféru: *Sansretour* – „nenávratný“ nebo „bez návratu“, *Blessure* – „zranění“, *Malheur* – „neštěstí“, *Sansmerci* – „bez poděkování“ nebo „bez díků“, *Mortblanc* – „bílá smrt“, navíc nám název připomíná nejvyšší horu Francie *Mont Blanc*. Nebezpečné názvy okolních řek a údolí mohou znamenat, že nebezpečný je celý okolní svět a pouze v knížectví *Toussaint* je člověk v bezpečí. Název *Toussaint* doslova znamená „všichni svatí“ a ve Francii se takto jmenuje svátek 1. prosince –

---

⁵² O *Toussaintu* se Sapkowski zmiňuje na konci čtvrtého a začátku pátého dílu – *Věž Vlaštoky, Paní jezera*.

svátek všech svatých, Dušičky. *Toussaint* tedy na první pohled působí čistým, klidným a bezpečným dojmem v protikladu ke jménům okolí vyvolávající v nás strach. Tento název však může být ironický, protože v knížectví *Toussaint* nebyl nikdo svatý, právě naopak. Sama vládkyně *Toussaintu* kněžna *Anna Henrietta* nejednou podvedla svého manžela a mravy u dvora byly celkově uvolněnější.

Kromě těchto názvů charakterizující knížectví *Toussaint* se v pentalogii objevují i další jména, o kterých můžeme tvrdit, že byla přejata z francouzštiny, mají francouzský základ nebo se nějakým elementem francouzštiny blíží.

Vojevůdce *Adam Pangratt* má přezdívku *Adieu*, což znamená „sbohem“. Dívka *Angoulême* se jmenuje podle francouzského města. Hrabě *de Noailles*, paní *de Lisemore* a *Vattier de Rideaux* mají ve jméně „de“, které se vyskytuje ve francouzských jménech a označuje šlechtický stav. Ve jméně vedoucího vojenské rozvědky *Vattier de Rideaux* znamená „rideaux“ „opona“ nebo „závěsy“.

5.4. Toponyma

Inspiraci pro své názvy hledal Sapkowski v reálném světě například u měst. Pevnosti *Brugge* a *Hagge* mají svá jména podle měst v Belgii a Švédsku, hrad *Dillingen* podle města v Lucembursku a Německu, město *Maribor* v Temerii existuje i ve Slovinsku, *Novigrad* v Chorvatsku, *Amarillo* v Texasu a další např. *Narok* (Nairobi), *Garstang* (Anglie), *Angren* (Uzbekistán). Také některá vlastní jména osob (propria) jsou odvozena od měst: *Terranova* (Itálie), *La Valette* (Malta), *Bredevoort* (Holandsko), *Asse* (Belgie), *Chivay* (Peru) atd.

V pentalogii se objevují i názvy odvozené od hydronym (názvy vodních toků, moří atd.). Říčky *Chotla* a *Ina* dostaly jména podle stejnojmenných polských řek. Podle řek Sapkowski pojmenoval i tvrz *Bodrog* (řeka na Slovensku), pevnost *Sardu* (řeka mezi Nepálem a Indií), město *Anchor* (řeka na Aljašce, ale také anglicky „kotva“) a zemi trpaslíků *Mahakam* (řeka na Borneu).

Oronyma (názvy sopek a hor) se stala inspirací pro Sapkovského a jména *Demawend* a *Korath* jsou sopky v Íránu a Etiopii. Trpaslík *Munro Bruys* má jméno podle hory ve Skotsku (příjmení podle obce ve Francii).

Ostrov Skellig u Irska byly inspirací pro ostrovy *Skellige* v díle Sapkowského. Ve jméně čarodějky *Marguerity Laux-Antille* bychom mohli najít název ostrovů v Karibském moři – česky Antily, anglicky Antilles, polsky Antyle.

5.5. Antroponyma

Některé postavy v díle Sapkowského dostala jména podle skutečných osobností. Např. *hrabě de Noailles* má jméno podle francouzské šlechtické rodiny, *Ciri*, *Cirilla* je ženská varianta jména Cyril, jméno polního maršála *Meno Coehoorna* je odvozeno od holandského vojenského inženýra Menno van Coehoorna, upír *Emiel Regis Rohellec Terzieff-Godefroy* má jméno odvozené od francouzského herce Régise Le Rohellece, Laurent Terzieff byl francouzský režisér a herec a Godefroy je jméno francouzské šlechtické rodiny, půlelf *Schirru*, který měl zavraždit Geralta má stejné jméno jako italský anarchista Michaele Schirru, Varnhageni jsou německá šlechtická rodina z Vestfálska, v českém překladu je použito „w“ - *Warnhageni*, v polštině je použito „v“. *Wolfgang Amadeus Kozibrada* (*Wolfgang Amadeusz Kozibrada*) má jméno podle slavného hudebního skladatele W. A. Mozarta.

Mnoho dalších postav bylo pojmenováno podle bohů a hrdinů z různých náboženství a mytologií: *Sedna* – inuitská bohyně moří a oceánů, *Anahid* – jméno odvozené od iránské bohyně, *Caleb* – postava z Bible, *Giselher* – burgundský král z legendy o Nibelunzích, *Meve* nebo *Medb* – královna z irské mytologie.

5.6. Rostliny a živočichové

Sapkowski se také nechal inspirovat živočišnou a rostlinnou říší. Názvy většinou uvádí v jiném jazyce (hlavně v latině nebo angličtině). Královna *Calanthé* (*Calanthe*) má své jméno podle rodu orchidejí *calanthe* (v češtině je jméno upraveno a koncové „e“ je dlouhé). Dcera *Calanthé* se jmenuje *Pavetta*, což je rod rostlin, který patří do čeledi mořenovité, latinsky Rubiaceae. *Fringilla*, křestní jméno čarodějky z Nilfgaardu, znamená latinsky pěnkava a *Mistle*, jedna z tlupy Potkanů a blízká přítelkyně Ciri, je anglicky drozd. Jméno lučištnice *Milwy* (*Milva*) je odvozeno od latinského *milvus* a jedná se o dravého ptáka luňáka.

Ve svém díle Sapkowski použil mytologie různých národů a přiřadil je ke konkrétním zemím ve světě *Zaklínače*. Skandinávské legendy a zvyky se tak staly i mytologií obyvatel ostrovů Skellige a Francie byla předlohou pro pohádkové knížectví Toussaint, keltské svátky a názvy jsou spojeny s elfy. Kromě mýtů inspirovala Sapkovského také toponyma, hydronyma, antroponyma aj.

6. ZÁVĚR

V této práci jsme přiblížili významného představitele fantasy literatury Andrzeje Sapkowského, který se dostal do povědomí čtenářského publika díky své povídce *Zaklínač* z roku 1987. V následujících letech napsal o hlavním hrdinovi této povídky celou pentalogii. Právě propria objevující se v této pentalogii byla předmětem této práce. Zaměřili jsme se na jejich český překlad od Stanislava Komárka. Většinu názvů zachoval v původní podobě, některé upravil. K těmto změnám se uchýlil proto, aby názvy přiblížil českému čtenáři a jeho kultuře (naturalizace) nebo aby naopak zněly cizokrajně (exotizace). Do některých názvů přidává diakritická znaménka, zřejmě za účelem exotizace nebo pro označení přízvuku. Názvy, které se v díle objevují v polském jazyce, se překladatel pokusil adekvátně přeložit do češtiny, ale ne vždy tak učinil. Některé názvy proto ztratily v českém jazyce význam, který byl v polštině zachován (např. *Łęg* (luh) – *Lech*, *Posada* (zaměstnání) – *Posada*). Velkou změnou je však překlad antroponym *Jaskier* na *Marigold* a *Triss Merigold* na *Triss Ranuncul*.

Pokusili jsme se také objasnit původ názvů. Zjistili jsme, že Sapkowski čerpal z mytologií keltské i skandinávské, použil reálná toponyma, hydronyma i antroponyma. Některá antroponyma charakterizují danou postavu (např. *Emhyr* je jméno císaře a znamená „vládce“). Všechny své poznatky pak mistrně použil a stvořil asi nejslavnější dílo slovanské fantasy.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Shodné názvy

Aarhenus Krantz	Eudora Brekekes	Muriel
Adam „Adieu“ Pangratt	Fabio Sachs	Narok
Adela	Faërie	Nastrog
Aedirn	Fano	Nazair
Aelirenn	Fen Aspra	Nazarian
Aen Woedbeanna	Fen Carn	Neratin Ceka
Aenyeweddien	Fercart	Neunreuth
Aglais	Figgis Merluzzo	Newa
Agnes z Glanville	Filavandrel aep Fidhail	Nicodemus de Boot
Aine Dermott	Filippa Eilhart	Nimue
Akerspaark	Fiona	Nina
Alata	Fiorano	Nina Fioravanti
Alcides Fierabras	Flavius	Nora Wagner
Aldersberg	Flourens Delannoy	Novosad
Alia	Foltest	Nuragus
Almavera	Forgeham	Nycklar
Aloë	Francesca Findabair	Ograbek
Amadis de Trastamara	Freya	Okultich
Amarant	Galahad z Caer Benic	Ola Harsheim
Amarillo	Garramone	Olsen
Amavet	Garstang	Oppenhauser
Amell	Gedovius	Orestes Kopps
Andres Vierny	Gemma	Ori Reuven
Angus Bri Cri	Gerard	Orla
Anchor	Gerhart z Aelle	Orm
Anna Kameny	Geso	Ouder de Wyngalt
Anna Tiller	Giambattista	Palmerin de Laufnal
Annwn	Giancardi	de Lisemore
Aplegatt	Giselher	Paulina
April Wenhaver	Glamarye	Peixe de Mar
Ard Carraigh	Glevitzigen	Pelles
Ardal aep Dahy	Glyswen	Pennycuick
Ardal aep Dahy	Godyvron Pitcairn	Percival Schuttenbach
Argentina	Goidemar	Pereplut
Asa Thjazi	Golan Drozdeck	Pont Vanis
Asse	Gonzales	Pontar

Assire van Anahid z Vicovaro	Gorm	Pont-sur-Yonne
Attre	Gors Velen	Poviss
Aubry	Graf Kobus de Ruyter	Powys
Augusta Wagner	Gudrun	Profesor Schliemann
Aurora Henson	Guiscard Vermuellen	Puttkammer
Auxerre	Guthlaf	Ralf Blunden
Avallac'h	Gwyn Cerbin	Ransant Alvaro
Baccalá	Hansom	Rayla
Baron de Payrac-Peyran	Hasso Planck	Redanie
Bekker	Hector Laabs	Reef
Belhaven	Hen Gedyndeith	Regan
Belleteyn	Hengfors	Remiz
		Reynart de Bois-
Benda za Kaedwen	Henselt	Fresnes
Bernie Hofmeier	Hindarsfjall	Rhetz de Mellis-Stoke
Bert Brigden	Homer Straggen	Rhys-Rhun
Birke	Horm	Rialto
Blaise	Hotsporn	Riannon
Blenheim Blenckert	Houtborg	Riedbrune
Bleobheris	Hrabie de Noailles	Rispat La Pointe
Blessure	Hugo Ansbach	Rizzi
Bodrog	Chloe Stitz	Robert Pilch
Bonhart	Chochla	Rocayne
Boratek	Chotla	Rocco Hildebrandt
Boreas Mun	Ida Emean aep Sivney	Roegner
Braa (řeka)	Ilona Laux-Antille	Roggeveen
Breckenriggs	Imbaelk	Rozrog
Brenna	Immanuel Benavent	Rusty
Brisingamen	Impatientia Vanderbeck	Sabrina Glewissig
Britta	Ina	Sam Hofmeier
Bruno Bettelheim	Incarvilie	Sancerre
Caed Dhu	Iorweth	Sansmerci
Caer Dathal	Isengrim Faoltiarna	Sansretour
Cahir Mawr Dyffryn aep		
Ceallach	Istredd z Aedd Gynvael	Saovine
Caingorn	Jan Natalis	Sarda
Cairbre	Jan Struycken	Scarra
Cairbre aep Diared	Jarre	Sebastien Le Goff
Caleb Stratton	Jean Catillon	Servadio
Cantarella	Jean La Voisier	Shaerrawedd
Carbon	Joachim de Wett	Shani
Carduin	Joanna Selborne	Sheala de Tancarville
Carla Demetia Crest	Juan „Florenzo“ Gutierrez	Sigrdrifa

Carreras	Julia Abatemarko	Sirssa
Carthia van Canten	Kaedwen	Skellige
Casadei	Kaer Hemdall	Skomlik
Castel de Neuf	Kambi	Sodden
Castel Ravello	Kamil Ronstetter	Spikeroog
Casteldaccia	Karen	Stefan Skellen
Castell Graupian	Katje	Stella Congreve
Cerro	Kayleigh	Stigwart
Ciaran	Kees van Lo	Stran
Cintra	Keira Metz	Strept
Cirilla Fiona Elen Riannon	Keira Metz z Carreras	Sudduth
Claremont	Kelpie	Sweers
Col Serrai	Kenna	Talgar
Condwiramurs Tilly	Klaproth	Tamara
Coram	Korath	Tango
Corbett	Kovir	Tarn Mira
Coronata	Kozojed	Temerie
Corvo Bianco	La Valette	Thanedd
Cote de Blessure	Lamarr Flaut	Theodula
Crach an Craite	Lammas	Thurn
Crevan Espane aep Caomhan		
Macha	Lan Exeter	Tibor Eggebracht
Creyden	Lara Dorren	Til Echrade
Crispin	Lennep	Tir Tochair
Cwm Pwcca	Leticia Charbonneau	Tissaia de Vries
Człuchow	Leyda	Tor Lara
Dacre Silifant	Liam aep Muir Moss	Tor Zirael
Dagorad	Liddertal	Toricella
Daniel Etchevery	Linus Pitt	Torm
Darn Rowan	Loc Eskalott	Toruviel
De Wett	Loc Grim	Toublanc Michelet
Dede Vargas	Loc Morduirn	Toussaint
Deithwen Addanyn Carn aep		
Morvudd	Loc Muine	Traighlethan
Demawend	Loc'hlaith	Tretogor
Denis Cranmer	Lodovico	Tuathe
Detmold	Loredo	Tufo
Dillingen	Lorenzo Molla	Tugdual
Dinas Dinllea	Loxie	Tuzik, Milenka
Dolina Marnadal	Lucas Corto	Unist
Dorian	Lutz z Tyffi	Uroboros
Drakenborg	Lydia van Bredevoort	Valdez
Drakenborg	Lyrie	Valia

Drieschot	Maecht	Vanadain
Druigh	Mag Deira	Vanielle
Dufficey Kriel	Mag Turga	Vascoigne
Dumnonie	Mahakam	Vattier de Rideaux
Dun Dâre	Malbork	Velen
Dun Tynne	Malheur	Velhad
Duny	Malleore	Vercta
Dyfed	Maria Barring	Vermentino
Dyfnaint	Maribor	Vesemir
Easnadh	Markiza Matylda de	Vilgefortz
Ebbing	Nementh-Uyvar	Violenta Suarez
Edmund Bumbler	Marti Sodergren	Virfuril
Echel Trogelton	Medell	Vissegerd
Eiddon	Melfi	Vivaldi
Eist Tuirseach	Melun	Vizimir
Ekkehard	Meno Coehoorn	Walther von der
Elaine	Merlin	Vogelwiede
Elan Trahe	Metinna	Wilfli
Elen Kaedweńska	Meve	Windhalm z Attre
Elfand	Mil Trachta	Windsor Imbra
Elinera	Milo Vanderbreck	Wyzima
Elskerdeg	Milton	Y Wyddfa
Emhyr var Emreis	Mistle	Yaevinna
Emiel Regis Rohellec Terzieff-	Molnar	Yanna z Muriel
Godefroy	Monck	Yarpen Zigrin
Enid an Gleanna	Montecalvo	Yennefer
Ensenada	Montsalvat	z Vengerbergu
Erveluce	Morgana	Yirrel
Ervyll	Mortblanc	Ysgith
Est Est	Morvran Voorhis	Zadarlik
Est Haemlet	Mulica	Zangenis
Esterad Thyssen	Munro Bruys	Zdyb
Esterhazy	Muredach	Zoltan Chivay
		Zuleyka

Příloha č. 2: Všechny názvy ze *Ságy o zaklínači*

Aarhenus Krantz	Fiorano	Ogniste góry – Ohnivé hory
Adalia – Adalie	Flavius	Ograbek
Adam „Adieu“ Pangratt	Flourens Delannoy	Okultich
Adela	Foltest	Ola Harsheim
Aedirn	Forgeham	Olsen
Aelirenn	Freya	Oppenhauser
Aen Woedbeanna	Fulko Artevelde – Fulko	Orestes Kopps
Aenyeweddien	Artewelde	Ori Reuven
Aglais	Galahad z Caer Benic	Orla
Agnes z Glanville	Garramone	Orm
Aine Dermott	Garstang	Ouder de Wyngalt
Akerspaark	Gedovius	Owsiwuj – Skočdovovsa
	Gemma	
	Geralt Roger Eryk du Haute-Bellegarcie – Geralt Roger Eric du Haute-Bellegarde	Palmerin de Laufnal
Alata	Geralt z Rivii, Biały Wilk – Geralt z Rivie, Bílý vlk	de Lisemore
Alcides Fierabras	Gerard	Papebrock – Pappebrock
Aldersberg	Gerhart z Aelle	Patelnia – Plotna
Alia	Geso	Paulie Dahlberg
Alkyone – Alcyone	Giambattista	Paulina
Almavera	Giancardi	Pavetta
Aloë	Giselher	Pegaz - Pegas
Amadis de Trastamara	Głębina Sedny – Hlubina Sedny	Peixe de Mar
Amarant	Glevitzigen	Pelles
Amarillo	Glyswen	Pennycuick
Amavet	Godyvron Pitcairn	Percival Schuttenbach
Amell	Goidemar	Petunia – Petunie
Anarietta	Golan Drozdeck	Piana – Pěna
Andres Vierny	Gonzales	Plotka – Klepna
Angouleme – Angoulême	Góra Diabła - Ďáblova hora	Pluskolec – Puškvorec
Angren	Gorgona	Pod Lisem Przecheraą – U lišáka
Angus Bri Cri	Gorm	Bystrouše
Anchor	Gorna Buina – Horní Buina	Pod Pačkkiem Rózy – Růžové poupě
Anna Ingeborga Klopstock –	Gors Velen	Pogwizd – Pohvizd
Anne Ingeborge Klopstock	Góry Sine – Siné hory	Pont Vanis
Anna Kameny	Graf Kobus de Ruyter	Pontar
Anna Tiller	Gudrun	Pont-sur-Yonne
Annwn		Poviss
Anzelm – Anselm		

Aplegatt – Applegat	Guiscard Vermuellen	Powys
April Wenhaver	Guthlaf	Prakseda – Praxeda
Ard Carraigh	Gwenllech	Profesor Schliemann
Ardal aep Dahy	Gwyn Cerbin	Przesilenia – Zrání
Aretuza – Arethusa	Gwynbleidd	Puszczyk – Kalous
Argentina	Hafen – Hafren	Puttkammer
Artaud Terranova	Hagge	Raby Axel – Raaby Axel
Arystoteles Bobeck – Aristoteles	Hansom	Radcliffe z Oxenfurtu
Bobek	Hasso Planck	Radowid – Radovid
Asa Thjazi	Hector Laabs	Ragh nar Roog – Ragnarög
Asse	Hedwig	Ralf Blunden
Assire van Anahid	Heimo Kantor – Heimo Cantor	Ransant Alvaro
Attre	Hen Gedymdeith	Rayla
Aubry	Hengfors	Redanie
Augusta	Henselt	Reef
Augusta Wagner	Hindarsfjall	Regan
Aurora Henson	Hjalmar Krzywogęby – Hjalmar	Remiz
Auxerre	Křivá Huba	
	Hoet Sprawiedliwy – Hoet	Reynart de Bois-Fresnes
Avallac’h	Spravedlivý	Rhetz de Mellis-Stoke
Baccalá	Homer Straggen	Rhys-Rhun
Ban Ard	Horm	Rialto
Ban Glean – Ban Gleán	Hotsporn	
Bandycki Szlak – Zbojnický chodník	Houtborg	Riannon
Baron de Payrac-Peyran	Hrabie de Noailles	Riedbrune
Beauclair – Beauclaire	Hugo Ansbach	Rience
Bekker	Chloe Stitz	Rispat La Pointe
Belhaven	Chochla	Rizzi
Belleteyn	Chotla	Robert Pilch
Beltane – Beltine	Ida Emean aep Sivney	Rocayne
Benda za Kaedwen	Ihuarraquax	Rocco Hildebrandt
Bernie Hofmeier	Ilona Laux-Antille	Roegner
Bert Brigden	Imbaelk	Roggeveen
Biała Rzeczką – Bílá Říčka	Immanuel Benavent	Rozkwit – Rozkvět
Biały Most – Bílý Most	Impatientia Vanderbeck	Rozrog
Birka	Ina	Rusty
		Rzeka Alabastrowych Mostów – Řeka Alabastrových mostů
Blaise	Incarvilie	Sabrina Glewissig
Blenheim Blenckert	Inis Vitre – Inis Witre	Sam Hofmeier
Bleobheris	Iola Druga – Iola Druhá	Sancerre
Blessure	Iorweth	Sansmerci
Błonie Kurhanów – Mohylové	Isengrim Faoltiarna	

pole		
Bodrog	Iskra – Jiskra	Sansretour
Bonhart	Istredd z Aedd Gynvael	Saovine
Boratek	Istvan Igalffy – Ištván Igalffy	Sarda
Boreas Mun	Ithlinne Aegli aep Aevenien	Scarra
Borsuczy Jar – Jezevčí úvoz	Jade Glewissig	Sebastien Le Goff
Braa	Jan Bekker - Jean Bekker	Servadio
Braclay Els	Jan Natalis	Shaerrawedd
Breckenriggs	Jan Struycken	Shani
Bremervoord – Bremerwoord	Jarre	Sheala de Tancarville
Brenna	Jaskier – Marigold	Sheldon Skaggs
Breza – Březová	Jasna – Slaměnka	Shilard Fitz-Oesterlen
Brisingamen	Jean Catillon	Schirru – Schirrú
Britta	Jean La Voisier	Siedem Kóz – Sedm koz
Brokilon	Joachim de Wett	Sierp – Srp
Bronik – Broněk	Joanna Selborne	Sigrdrifa
Brouwer Hoog – Brouwer Hoog	Juan „Florenzo“ Guttierrez	Silvester Bugiardo – Sylvester Bugiardo
Brugge	Julia Abatemarko	Siódma Mila – Sedmá míle
Bruno Bettelheim	Julian – Julián	Sirssa
Bucefał – Bucefal	Justin Ingvar – Justin Ingwar	Skellige
Buky – Paseky	Kabernik Turent – Kabernick Turent	Skomlik
Bura Chorągiew – Šerá Korouhev	Kaedwen	Słodka Trzpiotka – Sladká kočička
Caed Dhu	Kaer Hemdall	Słowik – Slavík
Caer Dathal	Kaer Morhen	Smok – Drak
Cahir Mawr Dyffryn aep Ceallach	Kambi	Sodden
Caingorn	Kamelot – Camelot	Sowie Wzgórza – Soví vrchy
Cairbre	Kamil Ronstetter	Spikeroog
Cairbre aep Diared	Karen	Srebrnooka Eithne – Stříbrooká Eithné
Calanthe – Calanthé	Karthisius – Xarthisius	Stahler – Staler
Caleb Stratton	Katje	Stara Droga – Starý Šlak
Cantarella	Kayleigh	Stare Pupy – Staré Zadky
Carbon	Kees van Lo	Stefan Skellen
Carduin	Keira Metz	Stella Congreve
Carla Demetia Crest	Kelpie	Stigwart
Carreras	Kenna	Stoki – Svahy
Carthia van Canten	Kernów – Kernov	Stokrotka z Dolin – Sedmikráska z Dolin
Casadei	Kiełkowanie – Klíčení	Stran
Castel de Neuf	Klaproth	Strept
Castel Ravello	Klara Larissa de Winter – Clara	Sudduth

	Larissa de Winter	
Casteldaccia	Kolonia - Kolín	Suchak – Suchá
Castell Graupian	Konik – Koník	Surcratasse – Surcratas
Ceann Treise	Koprzywnica – Koprivnice	Sweers
Cerro	Korath	Szczupak – Štika
		Szczury Pogranicza – Poktani
Ciaran	Kovir	Pohraničí
Cidaris	Kozojed	Szept - Šepot
Cintra	Kraska	Szlak – Stopa
Ciri	Król Artur - Král Artuš	Szymon Gilka – Šimon Gulka
Cirilla Fiona Elen Riannon	Krótki Yaxa – Krafas Yaxa	Talgar
Clara aep Gwydolyn Gor	Kulas – Chromajzl	Tamara
Claremont	La Valette	Tango
Codringher i Fenn – Codringher & Fenn	Lamarr Flaut	Tarn Mira
Coen	Lambert	Temerie
Coinneach Dá Reo– Coinneach Dé Reo	Lammas	Teresa Lapin - Therèse Lapin
Col Serrai	Lan Exeter	Thanedd
	Lancelot du Lac – Lancelot z Jezera	Theodula
Condwiramurs Tilly	Łapaczc – Lapač	Thurn
Coram	Lara Dorren	Tibor Eggebracht
Corbett	Lebioda – Lebeda	Til Echrade
Coronata	Lennep	Tir ná Béa Arainne
Corvo Bianco		
Cosmo Baldenvegg – Cosmo Baldenwegg	Leśny Dziadek – Lesní Děda	Tir Tochair
Cote de Blessure - Cote-de-Blessure	Leticia Charbonneau	Tissaia de Vries
Crach an Craite	Leyda	Tor Lara
Cregennan z Lod – Cregennan z Lód	Liam aep Muir Moss	Tor Zirael
Crevan Espane aep Caomhan Macha	Liddertal	Toricella
Creyden	Liksel – Lixel	Torm
Crispin	Linus Pitt	Toruviel
Cwm Pwcca	Lisie Doły – Liščí Doly	Toublanc Michelet
Cyprian Fripp	Loc Eskalott	Toussaint
Człuchow	Loc Grim	Traighlethan
Dacre Silifant	Loc Morduirn	Tretogor
Daevon	Loc Muine	Triss Merigold – Triss Ranuncul
Dagorad	Loc'hlaith	Trojden – Troiden
Daniel Etchevery	Lodovico	Tuathe
Darn Rowan	Loredo	Tufo
de Lettenohove – de Lettenhowe	Lorenzo Molla	Tugdual

De Wett	Loxie	Tuzik, Milenka
Declan Ros aep Maelchlad – Declan Ross aep Maelchlad	Lucas Corto	Unist
Dede Vargas	Lukrezie Vigo – Lucrezie Vigo	Uroboros
Demawend	Lutz z Tyffi	Valdez
Denis Cranmer	Lydia van Bredevoort	Valia
Dervla Tryffin Broinne – Dervla Tryffin Broine	Lyríe	Vanadain
Detmold	Łysa Góra – Lysá Hora	Vanielle
Digod Pólgarniec – Digod Púlhrnec	Łysorog – Lysoroh Lytta Neýd, Koral – Lytta Neyd, Korál	Varnhageni – Warnhageni
Dijkstra	Maecht	Vascoigne
Dillingen	Mag Deira	Vattier de Rideaux
Dinas Dinllea	Mag Turga	Velda – Welda
Dol Blathanna	Mahakam	Velen
Dolina Marnadal		Velhad
Dominik Bombastus Houvenaghel – Dominic Bombastus Houvenagel	Malbork	Venzlav – Wenzlav
Donatien Alphonse François de Sade	Malheur	Vera Loewenhaupt
Donimir z Troy	Malleore	Vercta
Dorian	Mały Łęg – Malý Lech	Vermentino
Dorregaray z Vole – Dorregaray z Wole	Mama Lantieri – Máma Lantieri Margarita Laux-Antille – Marguerita Laux-Antille	Vesemir
Drakenborg	Maria Barrig	Vicovarczyk – Vicovaran
Drieschot	Maribor	Vicovaro
Drithelm	Markiza Matylda de Nementh- Uyvar	Vilfrid Wenck – Wilfrid Wenck
Druigh	Markus Braibant – Marcus Braibant	Vilgefortz
Duén Canell	Marti Sodergren	Villis – Willis
Dufficey Kriel	Marvran Voorhis	Violenta Suarez
Dumnonie	Medell	Virfuril
Dun Dâre	Melfi	Vissegerd
Dun Tynne	Melitele – Melitelé	Vitek – Weit
Duny	Melun	Vivaldi
Duży Lothar - Lothar Bedna	Meno Coehoorn	Vizimir
Dyfed	Merlin	Vridanek – Wridanek
Dyfne – Dyfné	Metinna	Vysogota
Dyfneint	Meve	Walther von der Vogelwiede
Dzban – Džbán	Midinvaerne – Midinváerne	Węglosmrod – Uhlosmradík
Dziewica Moru – Morová panna	Mil Trachta	Westchnienie - Vzdech
Dziki Gon – Divoký hon		Wielke Morze – Oceán

Easnachd	Milan Raupenneck – Amatus Raupenneck	Wierzaj mi – Kapišto
Ebbing	Milo Vanderbreck	Wieża Jaskółki - Věž vlaštovky
Edmund Bumbler	Milton	Wieża Mewy – Věž racka
Effenberg i Talbot – Effenberg a Talbot	Milva – Milwa	Wilfli
Echel Trogelton	Mistle	William Hardbottom
Eiddon	Mokrzadła Pereplut – Blata Pereplut	Windhalm z Attre
Eist Tuirseach	Molnar	Windsor Imbra
Ekkehard	Momotiek – Kokta	Winrych van Kniprode – Winrich von Kniprode
Elaine	Monck	Wolfgang Amadeusz Kozibrada – Wolfgang Amadeus Kozibrada
Elan Trahe	Montecalvo	Wstążka – Stużka
Elen Kaedweńska	Montsalvat	Wszechświat – Vesmír
Elfand	Mordownia - Mordýrna	Wydychwost – Vydřichvost
Elinera	Morgana	Wyzima
Ellander	Morhogg – Morhögg	Wzgórze – Pahorek
Elskerdeg	Mortblanc	Xavier Moran – Xavier Morann
Emhyr var Emreis, Deithwen Addanyn Carn aep Morvudd	Muchomorek – Vochomůrka	Y Wyddfa
Emiel Regis Rohellec Terzieff-Godefroy	Mulica	Yaevinna
Enid an Gleanna	Munro Bruys	Yanna z Muriel
Ensenada	Muredach	Yannick Brass
Erveluce	Muriel Aksamitnooka – Muriel Krásnooká	Yarpen Zigrin
Ervyll	Mykitka – Mykytka	Yarra
Eskel	Narok	Yasmin – Yasmine
Est Est	Nastrog	Yazon Varda – Yazon Warda
Est Haemlet	Nazair	Yelena – Yellena
Esterad Thyssen	Nazarian	Yennefer z Vengerbergu
Esterhazy	Neratin Ceka	Yirrel
Eudora Brekekes	Neunreuth	Yoel
Eurneid	Newa	Ysgith
Everett	Nicodemus de Boot	Zadarlik
Fabio Sachs	Niedamir	Zamieranie – Uvadání
Faërie	Niewiasta z lasu – Lesní dívka	Zangenis
Fano	Nilfgaard	Zarzecze – Zaříčí
Fauve – Fauwe	Nilfgaardczyk – Nilfgard’an	Zazdrość – Žárlivost
Feldmarszałek Duda – Feldmaršálek Duda	Nimue	Zbójecka Posada – Loupežnická Posada
Fen Aspra	Nimue Łokietek – Nimue Lokýtek	Zdyb
Fen Carn	Nina Fioravanti	Zimowa Panna – Zimní Panna

Fercart
Figgis Merluzzo
Filavandrel
Filavandrel aep Fidhail
Filippa Eilhart
Fiona

Nissirovie – Nissirové
Nora Wagner
Novigrad
Novosad
Nuragus
Nycklar

Znak Aard – Znamení Aard
Zoltan Chivay
Zuleyka
Žurawa Kupa – Jestřábí kupa
Zurbarran
Zyvik – Zywik

BIBLIOGRAFIE

- ADAMOVIČ, I., *Slovník české literární fantastiky a science fiction*, Vydavatelství a nakladatelství R3, Praha 1995
- GENČICOVÁ, M., *Vědeckofantastická literatura*, Albatros, Praha 1980
- LOTKO, E., *Slovník lingvistických termínů pro filology*, Olomouc 200
- MOCNÁ, D. – PETERKA, J., *Encyklopedie literárních žánrů*, Paseka, Praha – Litomyšl 2004
- PRINGLE, D., *Fantasy: Encyklopedie fantastických světů*, Praha 2003
- SAPKOWSKI, A., *Krew elfów*, Warszawa 1994
- SAPKOWSKI, A., *Czas pogardy*, Warszawa 1995
- SAPKOWSKI, A., *Chrzest ognia*, Warszawa 1996
- SAPKOWSKI, A., *Wieża Jaskółki*, Warszawa 1997
- SAPKOWSKI, A., *Pani Jeziora*, Warszawa 1999
- SAPKOWSKI, A., *Krev elfů*, Ostrava 1995
- SAPKOWSKI, A., *Čas opovržení*, Ostrava 1996
- SAPKOWSKI, A., *Křest ohněm*, Ostrava 1997
- SAPKOWSKI, A., *Věž Vlastovky*, Ostrava 1998
- SAPKOWSKI, A., *Paní jezera*, Ostrava 2000
- STRAKOVÁ, V., Překládání a vlastní jména, in: *Překládání a čeština*, Kufnerová, Z. a kol., Praha 2003
- TODOROV, T., *Úvod do fantastické literatury*, Nakladatelství Karolinum, Praha 2010
- VYSLOUŽILOVÁ, E., *Cvičebnice překladu pro rusisty I*, Olomouc, 2002

Internetové zdroje:

- JIREŠ, O., *Z kuchyně Andrzeje Sapkowského*, <http://www.fantasyplanet.cz/clanek/z-kuchyne-andrzeje-sapkowskeho>, cit. 29. 6. 2011.
- KAMBERSKÝ, P., *Paradigma šťastného konce*, http://www.lidovky.cz/paradigma-dobrehu-konce-je-mi-protivne-dx9-/ln_noviny.asp?c=A100522_000076_ln_noviny_sko&klic=237095&mes=100522_0, cit. 29. 6. 2011.
- KRAMNÝ, P., *Wiedzmin (Zaklínač)*, <http://www.fantasyplanet.cz/clanek/wiedzmin-zaklinac>, cit. 29. 6. 2011.

MACKANACKY, J., *Jak to wszystko się zaczęło?*,
<http://www.sapkowski.pl/modules.php?name=News&file=article&sid=482>, cit. 29. 6. 2011.

PILCH, J., *Rozhovor s auotrem*,
<http://mdia0128.www3.50megs.com/Sapek/iview02.htm#rozhovor1>, cit. 29. 6. 2011.

SAPKOWSKI, A., *Słowa guru*, http://niniwa2.cba.pl/slowa_guru.htm, cit. 29. 6. 2011.

SAPKOWSKI, A., *V šedých horách zlato není aneb hrst úvah o literatuře fantasy*,
http://www.sapkowski.cz/v_sedych_horach_zlato_neni.asp, cit. 29. 6. 2011.

WOJTKOWIAK, O., *Andrzej Sapkowski*,
http://www.sapkowski.cz/f_rozhovor_sapek01.asp, cit. 29. 6. 2011.

Andrzej Sapkowski, <http://www.zaklinac.com/index.php?clanek=as>, cit. 29. 6. 2011.

Andrzej Sapkowski honorowym obywatelem Łodzi,
<http://sapkowski.pl/modules.php?name=News&file=article&sid=835>, cit. 29. 6. 2011.

Fantasy sub-Genres, <http://www.sfwriterstoolkit.com/fantasy-sub-genres/>, cit. 29. 6. 2011.

Fantasy Subgenres, <http://www.cuebon.com/ewriters/Fsubgenres.html>, cit. 29. 6. 2011.

Sapkowski získal cenu European Grand Master,
<http://www.denikreferendum.cz/clanek/5723-sapkowski-ziskal-cenu-european-grand-master>, cit. 29. 6. 2011.

Slovník cizích slov – online, <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=fantazie&typ=0>, cit. 29. 6. 2011.

Slovník literárních a jazykových pojmů,
<http://ld.johannesville.net/slovník/fantasy#fantasy>, cit. 29. 6. 2011.

Zaklínač – polský hrdina úřaduje, <http://www.deskovehry.com/s-pribehem/231/recenze-zaklinac-polsky-hrdina-uraduje>, cit. 29. 6. 2011.

ABSTRACT

The Witcher Saga by Andrzej Sapkowski and Its Czech Translation. (Comparative Study).

Key words: translatology, fantasy literature, Polish-Czech translation, contemporary Polish literature

This bachelor thesis focuses on the use of proper names in the book series *The Witcher*, by the Polish author Andrzej Sapkowski. It is a fantasy genre pentalogy which has been translated into many world languages. The work explains the differences, brings the pentalogy into the context of biography and other works of A. Sapkowski, but mainly it throws light on names and inspiration for their creation. The final chapter talks about translation and translatic methods which the translator, Stanislav Komárek, followed.

STRESZCZENIE

Saga o wiedźminie Andrzeja Sapkowskiego i jej czeskie tłumaczenie. (Praca komparatywna).

Słowa-klucze: translologia, literatura fantasy, przekład polsko-czeski, współczesna literatura polska.

Praca ta ekupia się na nazwach własnych w dziele *Wiedźmin* polskiego pisarza Andrzeja Sapkowskiego. Jest to fantasy pentalogia, która została przetłumaczona na wiele języków obcych. Praca wyjaśnia różnice, wprowadza pentalogie do kontekstu biografii i twórczości A. Sapkowskiego. Przede wszystkim tłumaczy nazwy własne i inspiracje ich pochodzenia. Pracę zamyka rozdział o tłumaczeniu i metodach translologicznych, według których tłumacz Stanislav Komárek postępował.

ANOTACE

Autor: Iva Žůrková

Fakulta: Filozofická

Katedra: Slavistiky, sekce polonistiky

Název bakalářské práce: Sága o zaklínači Andrzeje Sapkowského a její český překlad. (Komparativní studie).

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Jeništa

Počet znaků: 83 839

Počet příloh: 2

Počet titulů použité literatury: 18

Klíčová slova: translátologie, literatura fantasy, polsko-český překlad, současná polská literatura

Tato práce se zaměřuje na vlastní jména v díle *Zaklínač* polského spisovatele Andrzeje Sapkowského. Jedná se o pentalogii žánru fantasy, která je stále překládána do mnoha světových jazyků. Práce vysvětluje rozdíly, uvádí pentalogii do kontextu biografie a dalšího díla A. Sapkowského, především však osvětluje samotná vlastní jména a inspirace jejich vzniku. Práci uzavírá kapitola o překladu a translátologických postupech, jimiž se překladatel Stanislav Komárek řídil.